

BISTRIŠKI ODMEVI

GLASILO OBČINE ILIRSKA BISTRICA

ILIRSKA BISTRICA II NOVEMBER 2009 II ŠT. 18 II 5200 IZVODOV II BREZPLAČNO

**BISTRIŠKA
ENOTA MUZEJA
KOPER URADNO
USTANOVLJENA**

**OTVORITEV
ZASEBNEGA
VRTCA S
KONCESIJO
ANTONINA**

**LETOS OBNOVILI
ČEZ ŠTIRI
KILOMETRE CEST**

**20-LETNICA
SKUPINE MALIBU**

GOBARSKI PRAZNIK 2009

Več na strani 3

Tradicionalni gobarski praznik, že četrti zapored, je zadnjo nedeljo v oktobru na Pregarje privabil množico obiskovalcev od daleč in blizu. Člani Kulturno turističnega društva Pregarje, ki prireditev organizira, so tudi letos pripravili in ponudili pester izbor jedi iz gob, ki so jim letos dodali še nekatere druge tradicionalne

brkinske dobrote. Za presenečenje pa je poskrbela petmetrska pita velikanka, ki so se je razveselili stari in mladi. V sodelovanju z bistriškim gobarskim društvom so pripravili tudi bogato razstavo gob, ki si jo je ogledalo veliko število obiskovalcev. Na razstavi so predstavili kar 106 vrst užitnih in strupenih gob.

UVODNIK

Mesec, ki je za nami, so zaznamovale številne kulturne prireditve, praznovanja okroglih obletnic in otvoritve številnih novih pridobitev v občini. V dolini Posrte je vrata odprla nova turistično-izletniška kmetija Peternelj, le lučaj stran pa so teden dni pozneje prerezali trak na novem mostu čez Posrtev. Obnovljeno cesto na Mašun in novo avtobusno postajališče so s slovesnostjo pospremili tudi v Koritnicah, v bistrškem samostanu šolskih sester de Notre Dame pa so z blagoslovom uradno odprli zasebni vrtec s koncesijo Antonina, ki je tudi prvi koncesijski vrtec v občini.

2. novembra se bodo v nov mobilni vrtec vselili tudi trije oddelki bistrškega vrtca, ki se bo tako povečal za dva oddelka in bo po novem obsegal kar 13 oddelkov. Po koncu počitnic pa se bodo v nove prostore prizidka vselili tudi učenci in učitelji na osnovni šoli Jelšane, ki bo do konca leta pridobila še telovadnico.

Pomemben oz. zgodovinski dogodek pa se je zgodil tudi na premškem gradu, kjer po novem tudi uradno ustanovljena bistrška enota Pokrajinskega muzeja Koper. V okviru muzejske zbirke, ki je po dobrem letu dni bogatejša za pomembne predmete, najdene na območju bistrške občine, so na novo postavili tudi grajsko orožarno. Na gradu so obnovljeni tudi čudovite poslikave v viteški dvorani. Res vredno ogleda. Vabljeni!

Katja Kirn,
odgovorna urednica

IZ VSEBINE

AKTUALNO	Gobarski praznik na Pregarjah	3
	Urad za delo v novih prostorih	4
	Bistrška enota muzeja Koper uradno ustanovljena	5
	Otvoritev zasebnega vrtca s koncesijo Antonina	6
OKOLJE IN PROSTOR	Za boljšo kakovost življenja	8
ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV	200 let pošte na Bistrškem	11
	20-letnica skupine Malibu	13
	Gasilske dejavnosti v mesecu požarne varnosti	14
	Indija malo drugače	15
	Stare slike pripovedujejo ...	16
GOSPODARSTVO, KMETIJSTVO IN TURIZEM	Dan odprtih vrat podjetja Euro GV	18
	Kmetija Peternelj odprla svoja vrata	19
	Vseslovensko srečanje kmetov na Ponikvi	20
ŠOLSTVO IN ŠPORT	Miti in legende iz štirih držav	21
	Srečanje mladih likovnikov na Premu	22
	Tekmovanje Kaj več o prometu	23
	10 let ekošole Jelšane	26
	Kulturna šola leta	27
KULTURA	10 let Društva Ahec Jasen	31
	Prestizžno priznanje Marjanu Kreblju	32
	Spominska plošča ob 100-letnici R. Gobaca	33
	Naša dediščina: Dragoceni dokazi 500-letne prisotnosti Rima pri nas (1. del)	34
SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE	Obvestila Rdečega križa Il. Bistrice	35
	Srečanje ob obletnici Doma starejših občanov	36
NAŠI MLADI IN NAJMLAJŠI	Pravljичne urice v knjižnici	37
RAZVEDRILO	Nagradna križanka	39
NAPOVEDNIK	Prireditve v novembru 2009	40

KOLOFON

Bistrški odmevi - Glasilo Občine Ilirska Bistrica III Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica
Odgovorna urednica: Katja Kirn

Uredniški odbor: Špela Brožič, Vladimir Čeligoj, Dimitrij Grlj, Vojko Mihelj, Mateja Rolih, Marija Štrancar in Tatjana Urbančič

Sedež uredništva: Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica III E-naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si III Telefon: 051 341 133

Lektoriranje: Nataša Ujčič (razen posameznih prispevkov) III Grafična zasnova: Nina Urh III Tehnično urejanje: Helena Primc

Tisk: Tiskarna SET, d.d., Vevška cesta 52, 1260 Ljubljana-Polje III Naklada: 5.200 izvodov

Glasilo brezplačno prejemajo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica III Uredništvo si pridružuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov. Prispevkov ne honoriramo. Avtor nepodpisanih prispevkov je odgovorna urednica.

Fotografije: Katja Kirn, Stojan Spetič, Darja Šenkinc, Tašo Hrvatini in osebni arhiv Marjana Kreblja, Franca Poklarja in Vojka Čeligoja ter foto arhivi FS Brkini, OŠ Dragotina Ketteja, OŠ Antona Žnideršiča, OŠ Knežak, OŠ Jelšane, OŠ Podgrad, OŠ Podgora Kuteževo in OŠ Pregarje III Fotografija na naslovnici: Katja Kirn

MNOŽIČNO OBISKAN GOBARSKI PRAZNIK

Tradicionalni gobarski praznik, že četrty zapored, je zadnjo nedeljo v oktobru na Pregarje privabil množico obiskovalcev od daleč in blizu.

Člani Kulturno turističnega društva Pregarje, ki prireditve organizira, so tudi letos pripravili in ponudili pester izbor jedi iz gob. Gobovi juhi in golažu, ki so ju ponudili s polento, so letos dodali še nekatere druge tradicionalne brkinske dobrote, kot so zelje in klobese, divjačinski golaž s polento, jabolčni zavitek, pečene kostanje in domačo brkinsko sliovko. Obiskovalce pa so presenetili tudi s petmetrsko gobovo pito velikanko. Medtem ko so gostje uživali ob okusnih dobrotah, pa so v krajšem kulturnem programu nastopili otroci iz pregarske osnovne šole in Fantje spod Karlovice, ki so ubrano zapeli nekaj pesmi.

Kot je povedal predsednik KTD Pregarje **Matjaž Bubnič**, so letos za pripravo gobjih jedi porabili 40 kilogramov gob, predvsem jurčkov. Gobe so člani društva nabrali v glavnem sami na območju Brkinov. Ob tem je Bubnič opozoril na resen problem, s katerim se spopadajo domačini. Nekultivirani nabiralcji gob od vspovsod pustošijo po gozdovih in uničujejo naravo, za sabo pa puščajo kupe odpadkov, je povedal Bubnič.

Tudi letos so v sodelovanju z bistriškim gobarskim društvom pripravili razstavo gob, na kateri so predsta-

Na Pregarjah je tudi letos dišalo po gobah. Obiskovalcem so ponudili okusne gobje jedi, od gobove juhe in golaža do gobove pite in drugih dobrot

vili kar 106 vrst užitnih in strupenih gob. Razstava je pritegnila veliko pozornost obiskovalcev, ki so v dolgi vrsti čakali, da si jo ogledajo. Predsednik gobarskega društva **Anton Vrh** je pojasnil, da so letos poudarek dali predvsem na strupenih gobah, saj so želeli ljudi opozoriti na manj znane gobe, ki so lahko zelo nevarne. Razstavo si želijo v prihodnje še razširiti, tako da bi se povezali s cerkniškim in istrskim gobarskim društvom, predstavili pa bi jo radi tudi učencem po šolah.

V društvu si želijo dogajanje ob gobarskem prazniku v bodoče še razširiti z dodatnimi dejavnostmi, ko je na primer pohod za zdravje, strokovno predavanje o gobah in podobno. Vendar to brez izdatne finančne pomoči občine ne bo mogoče, pojasnjuje Bubnič. Stroške celotne prireditve sedaj pokriva društvo samo s pomočjo nekaj sponzorjev in seveda številnih ur prostovoljnega dela članov društva in vaščanov. III

Razstavo goob si je z zanimanjem ogledalo veliko obiskovalcev

Za presenečenje je poskrbela gobova pita velikanka, ki so jo razgrabili v nekaj minutah

URAD ZA DELO V NOVIH SODOBNIH PROSTORIH

Urad za delo Ilirska Bistrica od začetka oktobra deluje v novih prostorih na Bazoviški ulici 25 v Ilirski Bistrici, kamor se je preselil iz prejšnjih prostorov v Domu na Vidmu.

Trem zaposlenim na uradu in strankam je odslej na voljo 136 kvadratnih metrov lepo urejenih in sodobno opremljenih prostorov, kar je za 27 kvadratnih metrov več kot na prejšnji lokaciji. Poleg pisarn je nova pridobitev urada tudi večji sprejemni prostor z računalniško opremo, ki bo na voljo iskalcem zaposlitve in drugim uporabnikom. Poslovne prostore je uredil lastnik stavbe in najemodajalec **Stojan Kovačič** in jih tudi opremil v skladu s potrebami Zavoda za zaposlovanje.

»V teh današnjih časih, ko nam ponovno narašča brezposelnost, so pogoji za učinkovito delo še toliko bolj pomembni. Želimo, da se ljudje, ki pridejo k nam po pomoč, na naših uradih dobro počutijo. V novih prostorih so pogoji za to zagotovljeni. Še bolj pa so pomembni prijazni svetovalci, ki znajo prisluhniti potrebam strank,« je na slovesnosti ob otvoritvi novih prostorov povedala direktorica koprške območne službe

Slovesnosti ob odprtju novih prostorov se je poleg Mire Kočevar Furlan in župana Antona Šenkince udeležil tudi pomočnik generalne direktorice Zavoda za zaposlovanje Slovenije Zoran Pečnik (prvi z desne)

Zavoda za zaposlovanje **Mira Kočevar Furlan**.

Zadnji podatki namreč kažejo, da število brezposelnih po daljšem obdobju mirovanja spet narašča. Po podatkih zavoda je bilo na območju bistriške občine konec septembra prijavljenih 523 brezposelnih oseb, kar pomeni 8,2-odstotno brezposelnost. To pa je tudi najvišja stopnja brezposelnih na območju šestih upravnih enot južnoprimorske regije, kjer je brezposelnost v

povprečju 6,8-odstotna (slovensko povprečje je 9,4 odstotka).

Ob odprtju novih prostorov je zaposlenim na uradu in predstavnikom Zavoda za zaposlovanje čestital tudi župan **Anton Šenkinc**. »Želim si, da bi naši občani te prostore čim manj uporabljali. Če pa že potrebujejo pomoč, naj jim bodo na voljo kakovostne storitve in pogoji,« je ob tem dejal župan. Otvoritev novih prostorov je popestril tudi nastop učencev bistriške glasbene šole. III

ČEZMEJNO SODELOVANJE TUDI V BODOČE

(z leve) Bistriški župan Anton Šenkinc, načelnik občine Matulji Mario Čiković in načelnik občine Klana Matija Laginja na prvem uradnem srečanju

Župan Anton Šenkinc se je 15. oktobra srečal z novima načelnikoma občin Klana in Matulji Matijo Laginja in Mariem Čikovićem. Ilirskobistriška občina je v preteklosti namreč zelo dobro sodelovala s sosednjima hrvaškima občinama. Zadnja leta so se predstavniki in prebivalci teh treh obmejnih občin redno srečevali v okviru prireditve Na meji brez meje – Na granici bez granice, povezali pa

so se tudi pri projektu Prekrižane meje.

»Ljudje z obeh strani meje so zelo povezani, imamo veliko mešanih slovensko-hrvaških zakonov, pa tudi pokolišče imamo na slovenski strani v Jelšanah. Mislim, da je bil to že od nekdaj skupen prostor, ki ga je nato razdelila ta nesrečna meja. Upam, da bo tudi Hrvaška kmalu vstopila v Evropsko unijo in tudi te ovire ne

bo več. Do takrat pa vsekakor nameravamo nadaljevati z druženji in ohranjanju stike tudi prek kulturnih in športnih dogodkov,« je povedal načelnik občine Matulji **Mario Čiković**.

Bistriški župan **Anton Šenkinc** je dejal, da bo sedaj tudi več priložnosti za nekatere skupne projekte, ki jih financira Evropska unija v okviru spodbujanja sodelovanja občin ob meji. »Čeprav gre bolj za t. i. mehke projekte, kot so razne prireditve in ohranjanje kulturne dediščine, in ne toliko za projekte s področja obnavljanja cestne in komunalne infrastrukture, pa so seveda vsaka tako pridobljena sredstva dobrodošla,« je poudaril Šenkinc. Tako je bistriška občina lani v okviru projekta Prekrižane meje, pri katerem se je povezala z občinama Pivko in Klano, z evropskimi sredstvi obnovila grad Prem in postavila prvo muzejsko zbirko. »Upam, da bo takih skupnih projektov v bodoče še več in da bomo uspešno sodelovali še naprej,« se je strinjal tudi načelnik občine Klana **Matija Laginja**. III

BISTRIŠKA ENOTA MUZEJA KOPER URADNO USTANOVljena

Župan Anton Šenkinc in v.d. direktorice Pokrajinskega muzeja Koper Breda Krašna sta 23. oktobra na premskem gradu svečano podpisala pogodbo o ustanovitvi ilirsko-bistriške enote muzeja Koper. Tako je po dobrem letu po podpisu pisma o nameri za ustanovitev enote muzeja Koper in odprtju prve muzejske zbirke na gradu Prem ta odlej tudi uradno ustanovljena.

Občina je z urejanjem gradu Prem začela leta 1996 in v naslednjih desetih letih je v obnovo vložila 384.000 evrov, od tega je več kot 60 odstotkov prispevala bistriška občina, ostalo pa država. Obnovili so betonske plošče med nadstropji, tlake, del obzidja in infrastrukturo. V letih 2007 do konca letošnjega leta pa je bilo v obnovo gradu vloženih še 689.000 evrov, od tega 113.000 evrov državnih, 85.000 evrov evropskih in 491.000 občinskih sredstev.

V okviru projekta Prekrižane meje, kjer je bistriška občina sodelovala skupaj z občino Pivka in hrvaško občino Klana, so v letih 2007 in 2008 uredili stopnišče, celotno drugo nadstropje gradu, sobo za multivizijo, postavili so muzejsko zbirko, uredili turistično-informacijski center, spletno stran, natisnili predstavni material in drugo. V projekt so vložili 147.000 evrov. Poleg tega je občina v letu 2007 obnovila tudi streho gradu, za kar so odšteli 2020.000 evrov. »S tem projektom

Župan Anton Šenkinc in v.d. direktorica Breda Krašna ob podpisu pogodbe

je bil vzpostavljen temelj za muzej v naši občini in začetek rednega vlaganja v obnovo gradu Prem,« je pojasnil župan **Anton Šenkinc**.

Za restavriranje poslikav na gradu so odšteli 62.000 evrov, v letošnjem letu pa so namenili še 116.000 evrov za sanacijo balkona viteške dvorane in zunanjega balkona, obnovo kamnitega portala, opremo muzeja in restavriranje eksponatov. Občina je pred kratkim odkupila tudi objekt in zemljišče ob gradu, kjer nameravajo urediti parkirišča, za kar so odšteli 150.000 evrov, v izdelavi pa je tudi projekt za obnovo obzidja in zunanjo ureditev gradu ter idejni projekt za parkirišče.

Kot je dejala na novinarski konferenci pred podpisom pogodbe v.d. direktorice koprškega pokrajinskega muzeja **Breda Krašna**, pa upajo, da

bodo uspeli na grad vrniti čim več predmetov, ki so bili s Prema odpeljani po drugi svetovni vojni. Kar nekaj pomembnih eksponatov je v muzejski zbirki že dobilo svoj prostor. Obiskovalce je po gradu popeljal kustos **Ivan Simčič**, ki je ob tej priložnosti predstavil tudi številne novosti in pridobitve na gradu. Muzejska zbirka je bogatejša za kamnito sekuro z območja Ahca nad Jasenom iz 4. stoletja p. n. št. in rimski plug iz 5. stoletja. V slavnostni oz. viteški dvorani so restavrirane poslikave štirih letnih časov in astroloških znamenj, ki so delo tržaskega slikarja Maria Lannesa, v grajski kapeli sv. Marjete pa so restavrirali oltar in poslikavo sv. Krištofa. V kletnih prostorih pa so po šestdesetih letih ponovno postavili grajsko orožarno s predmeti, ki so bili leta 1949 odpeljani v Notranjski muzej Postojna. Grad je tako bogatejši za oklep, pet ščitov in tri helebarde.

Na novo postavljena grajska orožarna

Občina Ilirska Bistrica je v obnovo gradu Prem v zadnjih 13 letih vložila 1,1 milijona evrov. Od tega je 70 odstotkov oz. 767.000 evrov občinskih sredstev, 30 odstotkov oz. 337.000 evrov je prispevala država, ostalo pa so evropska sredstva. Poleg tega občina letno namenja še 50.000 evrov za vzdrževanje in upravljanje gradu ter muzejske zbirke, za strokovnega delavca muzeja in izvedbo srednjeveške prireditve na gradu Prem.

OTVORITEV ZASEBNEGA VRTCA S KONCESIJO ANTONINA

Zadnjo soboto v oktobru so v bistriškem samostanu šolskih sester de Notre Dame z blagoslovom pospremili uradno otvoritev zasebnega vrtca s koncesijo Antonina, ki deluje v okviru zavoda šolskih sester.

»Za slovensko provinco šolskih sester de Notre Dame je to pomemben dogodek, saj se po 63 letih spet vračamo k formalnemu izobraževanju z delom v otroškem vrtcu, ki smo ga odprle 1. septembra letos,« je na slovesnosti ob odprtju vrtca dejala provincialna predstojnica šolskih sester de Notre Dame **Darja Krhin**. Ko so leta 2004 začele z obnavljanjem prostorov samostana, je sestre vodila želja, da bi načrtovani Dom matere Terezije postal pastoralno središče, ki bo zajemalo področje duhovnosti, neformalnega izobraževanja in socialne. Te želje so se jim s pridobitvijo koncesije za odprtje vrtca tudi uresničile.

»Zaradi močno povečanega vpisa v vrtece v letošnjem letu, se je bistriška občina skupaj z občinskim svetom odločila, da podeli koncesijo zasebnemu vrtcu in tako omogoči varstvo za vse vpisane otroke. Tako ni bil zavrnjen noben otrok,« je pojasnil župan **Anton Šenkinc**. Poleg enega oddelka v koncesijskem vrtcu, v katerem je prostora za 19 malčkov, je občina odprla še dodaten oddelke v Knežaku in pol oddelka v Podgradu, dva nova oddelka pa bosta 2. novembra zaživela v bistriškem vrtcu

12 otrok, ki obiskuje vrtec Antonina, se je predstavilo številnim gostom

pri OŠ Antona Žnideršiča, ki bosta nameščena v novo zgrajenem mobilnem vrtcu.

V vrtcih je trenutno na voljo še 20 prostih mest. Nekaj jih bodo zapolnili po novem letu, tako da bo predvidoma ostalo še 12 prostih mest. »Smo ena redkih občin v Sloveniji, ki ji je uspelo zagotoviti mesta za vse vpisane predšolske otroke,« je poudaril župan.

Vrtec Antonina, katerega moto je »Podaj mi roko, da zgradiva most ljubezni, miru, prijateljstva, spoštovanja,« trenutno obiskuje 12 malčkov,

po novem letu pa se jim pridruži še trinajsti. Zanje so v prostorih samostana uredili dve igralnici, tako da je prostora za igro in učenje več kot dovolj. Koncesijski vrtec se financira enako kot javni vrtci, in sicer sorazmerni delež prispevajo starši, ostalo pa financira občina iz proračuna. Prostore vrtca šolskih sester, ki ga vodi sestra **Martina Radež**, je blagoslovil duhovnik **Ciril Sorč**.

Vrtec Antonina je ime dobil po blaženi sestri s Poljske Mariji Antonini Kratochwil, ki se je rodila 21. avgusta 1881 na Češkem. Ko je bila stara 20 let, je vstopila v kongregacijo šolskih sester de Notre Dame in ostala leta svojega življenja preživela na Poljskem. Kot izredno dobra učiteljica je poučevala v različnih redovnih šolah. Leta 1942 je bila zaradi pomoči judovski deklici aretirana in odpeljana v zapor, kjer so jo strašno mučili. Ko je bila izpuščena iz ječe, je po nekaj dneh umrla za posledicami mučenja. Leta 1999 jo je papež Janez Pavel II. razglasil za blaženo skupaj s 107 mučenci in mučenkami iz druge svetovne vojne.

V začetku novembra se bodo v mobilni vrtec vselili trije oddelki bistriškega vrtca

Pol milijona evrov za delovanje vrtcev - Letos preko dva milijona evrov investicij za šolstvo

Občina je v letošnjem letu v investicije na področju šolstva vložila čez 2,2 milijona evrov. Samo za delovanje vrtcev je namenila pol milijona investicijskih sredstev. Od tega je največ, približno 210.000 evrov, odštela za postavitev mobilnega vrtca, dodatnih 100.000 evrov pa še za nakup opreme za delovanje novih oddelkov vrtcev. Sofinancirali so tudi ureditev zunanjega igrišča pri koncesijskem vrtcu in drugo.

V bistriškem vrtcu so letos poleti prenovili tudi kotlovnico in sanitarije, za kar so odšteli 50.000 evrov, na OŠ Antona Žnideršiča v Ilirski Bistrici so sanirali avtomatiko v kotlovnici in zamenjali dotrajano keramiko v kuhinji, na OŠ Dragotina Ketteja pa so za zamenjavo oken in namestitve senčil odšteli nekaj manj kot 95.000 evrov. Novo podobo je letos dobila tudi 40 let stara šolska stavba v Knežaku, ki ima nova okna in fasado, vrednost investicije pa znaša skoraj 117.000 evrov. 20.000 evrov je občina namenila tudi za investicije v glasbeni šoli. Za delovanje novega oddelka srednješolskega programa tehnik računalništva so odšteli 10.000 evrov, nekaj čez 5.000 evrov pa še za nakup opreme v e-šoli.

Nove prostore prizidka pri OŠ Jelšane, ki je že dokončan, pa bodo po šolskih počitnicah že uporabljali učenci in učitelji. V prizidku so na 430 kvadratnih metrih uredili knjižnico, ki je šola prej ni imela, zbornico, kuhinjo, dve učilnici, sanitarije in tehnične prostore. V polnem teku pa je tudi izgradnja telovadnice, ki bo nared do konca šolskega leta. Investicija, težka kar 1,6 milijona evrov, bo v celoti zaključena junija prihodnje leto.

Predvidoma konec letošnjega oz. v začetku prihodnjega leta se bodo začela tudi gradbena dela za razširitev OŠ Pregarje za potrebe delovanja vrtca. Trenutno je v teku izdelava projektne dokumentacije za razširitev OŠ Knežak, prav tako za potrebe vrtca, ki se načrtuje v letu 2010. V izdelavi pa je tudi idejni projekt za ureditev športnega kompleksa pri Gimnaziji. III

Prizidek pri OŠ Jelšane je že narejen. Po počitnicah bodo nove prostore že uporabljali učitelji in učenci

Šola v Jelšanah bo do konca šolskega leta dobila tudi novo telovadnico

OŠ Knežak, ki letos praznuje 40 letnico šolske stavbe, ima novo podobo.

ZA BOLJŠO KAKOVOST ŽIVLJENJA

V Koritnicah novo postajališče in del ceste do Mašuna

Na svečanosti ob otvoritvi je zapel ženski pevski zbor Tuščak z Bača

V Koritnicah so minuli mesec slovesno predali v uporabo dve pomembni pridobitvi za krajevno skupnost - novo avtobusno postajališče in obnovljen odsek ceste, ki iz Koritnic vodi proti priljubljeni turistični točki na Mašunu.

Novo avtobusno postajališče v Koritnicah je prvo v Krajevni skupnosti Knežak, ki poleg teh dveh vasi zajema še vas Bač. Za ureditev avtobusnega postajališča so si v krajevni skupnosti prizadevali že več let, vendar se je zatikalo pri zemljiščih, zato je projekt prevzela občina. »Veseli smo, da nam je končno uspelo dobiti postajališče, ki ga potrebuje vsako naselje, predvsem zaradi varnosti šolarjev in starejših, ki uporabljajo javni prevoz,« je dejal predsednik KS Knežak **Matija Tomšič**. Za novo postajališče je bistrška občina odštela približno 40.000 evrov.

Župan **Anton Šenkinc** je povedal, da občina v proračunu zagotavlja 100.000 evrov letno za prometno varnost, in sicer za ureditev pločnikov, avtobusnih postajališč in prehodov za pešce. »Občina bo namenjala enak delež sredstev za varnost v cestnem prometu tudi v bodoče,« je poudaril župan in opozoril, da so problematični zlasti prehodi za pešce, ki se nahajajo na državnih ce-

stah, saj lahko traja tudi do dve leti preden projekt uskladijo z državo in ga izvedejo. Sicer pa bodo novi postajališči kmalu dobili tudi v Knežaku, kjer so letos zaključili z nakupom zemljišča, in na Baču v okviru rekonstrukcije ceste skozi vas, ki je predvidena po zaključku izgradnje kanalizacije prihodnje leto.

Druga pomembna pridobitev pa je 1600 metrov obnovljene in razširjene ceste med Koritnicami in Mašunom, ki jo poleg domačinov uporablja tudi vse več turistov in kolesarjev. Vrednost investicije znaša nekaj manj kot 330.000 evrov, ve-

čino sredstev, skoraj 80 odstotkov, pa je občina pridobila iz državnih virov. Z rekonstrukcijo deset kilometrov dolge lokalne ceste od Koritnic proti Mašunu je občina začela pred dvema letoma. V tem času je obnovila nekaj čez 2,3 kilometra ceste, prihodnje leto pa nameravajo obnoviti še 800 metrov ceste do samih Koritnic, saj je ta odsek v zelo slabem stanju, nepregleden in ozek. Tako bo v celoti obnovljena, razširjena in z dvoslojnim asfaltom prekrita skoraj tretjina ceste do Mašuna.

Kot je pojasnil župan **Anton Šenkinc**, so na območju Krajevne skupnosti Knežak v zadnjih treh letih v obnovo cestne infrastrukture vložili preko milijona evrov. Poleg ceste na Mašun so lani obnovili skoraj dva kilometra lokalne ceste Bač-Zagorje, prihodnje leto pa bodo rekonstruirali še 1,5 kilometra ceste skozi Bač. Skupaj bo tako v tej krajevni skupnosti obnovljenih čez štiri kilometre cest. Tri četrtine sredstev oz. 750.000 evrov so pridobili iz državnih virov, tako da je iz občinskega proračuna šla le četrtina sredstev. Prav tako je za 1. fazo izgradnje kanalizacije in čistilne naprave na Baču (naložba je težka 1,3 milijona evrov) občina pridobila milijon evrov evropskih sredstev.

Obnovljen odsek ceste na Mašun

Čez Posrtev do Brc po novem mostu

Tudi Krajevna skupnost Rečica je bogatejša za novo pridobitev. Zadnjo soboto v mesecu so slovesno odprli nov most čez potok Posrtev pod Brcami, ki bo vaščanom in ostalim olajšal dostop do te vasi.

Na območju KS Rečica je občina že pred leti obnovila del ceste od Zarečja do mostu čez Posrtev, letos pa pristopili k izgradnji novega mostu, saj je bil prejšnji most zelo ozek in dotrajan. Gradbena dela je izvajalo ajdovsko podjetje Marc, vrednost investicije pa znaša 80.000 evrov. Od tega je večino sredstev, kar 80 odstotkov, prispevala Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, ostalih 20 odstotkov pa je financirala občina. Poleg mostu pa so letos spomladi uredili tudi makadamsko cesto, s katero so povezali dve priljubljeni turistično-izletniški točki: domačijo Bubic in Novakov mlin. Bistriška občina je tako v letošnjem letu za ureditev cestne infrastrukture na območju KS Rečica namenila 160.000 evrov.

Pomembno pridobitev za prebivalce Zarečja in Brc sta pozdravila tudi predsednik KS Rečica **Alojz Kastelic** in lastnik bližnje domačije Bubic **Feliks Peternej**. »Vesel sem, da občani cenijo te pridobitve. Čeprav je most majhen, je to velika pridobitev za vas. Vse te investicije bistveno

Trak na novem mostu so prerezali (z leve): predsednik KS Rečica Alojz Kastelic, župan Anton Šenkinc in Feliks Peternej

pripomorejo k izboljšanju kakovosti življenja v posameznem naselju oziroma krajevni skupnosti,« je na slovesnosti ob odprtju novega mostu dejal župan Anton Šenkinc. Poudaril je, da občina precej velik delež sredstev namenja investicijam v infrastrukturo, saj s tem pripomore k temu, da ljudje ostanejo na podeželju. Nov most je blagoslovil bistriški kaplan **Martin Šuštar**, na krajši svečanosti ob otvoritvi pa so nastopili še Vasovalci in Aktiv kmečkih žena

Letos obnovili čez štiri kilometre cest

1600 metrov dolgega odseka ceste med Koritnicami in Mašunom ter izgradnja novega mostu čez Posrtev sta samo del naložb v cestno infrastrukturo na območju bistriške občine v letošnjem letu. Občina je letos obnovila 4,5 kilometrov cest, za kar so odšteli 2,8 milijona evrov. Večji del teh sredstev pa je občina pridobila od Vladne službe RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

Nov most čez potok Posrtev

Poleg mostu čez Posrtev je občina v letošnjem letu obnovila tudi **nadvoz čez železniško progo Pivka-Ilirska Bistrica pri Kilovčah**. V okviru obnove nadvoza so sanirali poškodovane dele betonske konstrukcije in obnovili vozišče v dolžini 45 metrov, za kar so odšteli okrog 165.000 evrov. Trenutno se zaključuje obnova 800 metrov dolgega **odseka lokalne ceste med Kosezami in Veliko Bukovico**, ki bo po novem široka 4,5 metra, urejeno pa bo tudi odvodnjavanje. Vrednost investicije znaša približno 175.000 evrov. Obnovitvena dela se zaključujejo tudi na **cesti za Podtabor**, kjer bodo z asfaltom prevlekli in razširili 600 me-

trov ceste. Za obnovo bodo odšteli čez 625.000 evrov.

Največji projekt obnove cest v letošnjem letu pa gotovo predstavlja **rekonstrukcija 600 metrov Prešernove ulice v Ilirski Bistrici**. V okviru investicije, težke kar 1,2 milijona evrov, so obnovili tudi meteorno in fekalno kanalizacijo ter vodovod. Uredili so tudi pločnike, prehode za pešce, cestno signalizacijo in javno razsvetljavo. Postavili so talne hitrostne ovire in uredili 29 parkirnih mest.

Poleg obnove cest pa so letos **saniirali tudi tri plazove**, in sicer na lokalnih cestah Mala Bukovica – Studena Gora, Harije – Soze in na cesti za Podbeže, kjer bodo preplastili tudi vozišče v dolžini 700 metrov. Za našeta dela je občina namenila nekaj čez 230.000 evrov. III

Za ureditev Prešernove ulice je občina odštela kar 1,2 milijona evrov

Zaključuje se tudi obnova ceste med Kosezami in Veliko Bukovico (desno) in ceste za Podtabor (levo)

Cenjene občanke in občane vabimo na strokovno, brezplačno in neodvisno svetovanje v

ENERGETSKO SVETOVALNO PISARNO ILIRSKA BISTRICA

po predhodni najavi na tajništvu občine tel. št. 05/71 41 361 (ob prijavi na obisk opišete teme razgovora)

Pisarna se nahaja v DOMU NA VIDMU, Gregorčičeva 2, Ilirska Bistrica, in bo delovala

**VSAK TOREK IN PETEK
od 17. do 18. ure**

Energetska svetovalca
Miran PENKO in **Samo HRVATIN**
LEPO VABLJENI!

KOMUNALNO PODJETJE ILIRSKA BISTRICA

Prešernova 7, 6250 Ilirska Bistrica
Tel.: 05/71 10 671; Faks: 05/71 10 672
E-naslov: info@kp-ilb.si

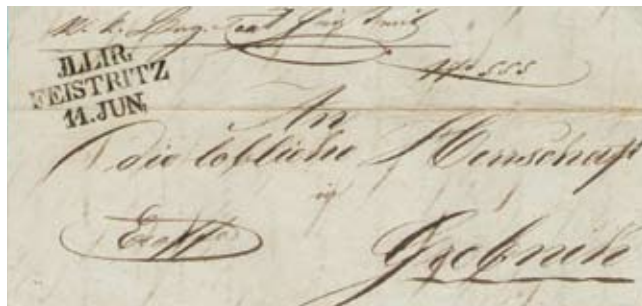
RAZPORED DEŽURNIH SLUŽB ZA OPRAVLJANJE KOMUNALNIH STORITEV DOBITE 24 UR NA TEL. ŠT. 05/71 10 673

• POGREBNE STORITVE	031/385 450
Izvajanje vseh pokopaliških in pogrebnih storitev	
• VODOVOD	05/711 06 84
Dežurna črpalnica v zvezi z vodovodom Prijava okvar, ki nastanejo na vodovodu	
• ZIMSKA SLUŽBA – ZA MESTO ILIRSKA BISTRICA	041/651 305
• ZBIRNI CENTER ZA LOČENO ZBRANE ODPADKE GLOBOVNIK	041/ 383 325

Urnik zbirnega centra Globovnik

ponedeljek, sredo in petek	od 8.00 do 12.00
torek in četrtek	od 14.00 do 18.00
sobota	od 8.00 do 12.00

200 LET POŠTE NA BISTRIŠKEM

Pismo z najstarejšim znanim odtisom poštnega žiga pošte ilirske Bistrice z 11. junija 1840 (Iz zbirke avtorja)

Pogled na današnjo pošto stavbo, s stavbo v ozadju, kjer je bila prva bistriška pošta in v njej vztrajala polnih 113 let.

S francosko zasedbo naših krajev in ustanovitvijo Ilirskih provinc je Napoleon očitno želel okrepiti poštne poti v novo oblikovanih Ilirskih provincah, še posebej poti med Ljubljano in Dubrovnikom. Zato je najprej preuredil poštno službo. Napoleonovi upravi gre zahvala za odločitev, da med dotedanji poštni postaji v Lipi in Zagorju na Pivki umesti dodatno postajo v Ilirski Bistrici – Illirisch Feistritz, in to komaj kak mesec po svojem prihodu v naše kraje leta 1809. Bila je to edina pošta, ki so jo Napoleonove oblasti postavile na Kranjskem.

Poštno koncesijo so podelili Bistričanu **Antonu Valenčiču Grgurcu**, ki je tako postal prvi poštni mojster na Bistriškem ali »postmeister«, kot piše na njegovem nagrobniku. Za poštno poslopje je uredil veliko stavbo ob cesarski cesti, tedaj na robu Bistrice (danes Bazoviška cesta 19). V prizidanih hlevih je za poštne potrebe imel nekaj deset konjev in ustrezno število konjarjev in postiljonov. Poleg poštних prostorov je bistriški poštni mojster imel v stavbi tudi še gostišče s prenočišči. Tu so se ustavljali tudi pomembni potniki na poti proti morju. Znan je slikovit zapis obiska dr. **Josipa Juraja Strossmayerja**, džakoviškega nadškofa te naše poštne gostilne, in sprejema skupine bistriških narodnjakov, ki jih je vodil »Stari Slovenec« **Matija Ličan**.

Za poštne vozove so posebno oviro predstavljali klanci v Globovniku med Bistrico in Šembijami. Zato je že leta 1745 z resolucijo Marije Terezije, prevoznik iz Trnovega, dobil dovoljenje, da »lahko terja po 17 krajacarjev od vsa-

kega potnika za pripravo čez klance v Globovniku.« **Josip Valenčič**, sin prvega bistriškega poštarja, ki je po očetu prevzel pošto, je leta 1838 imel v hlevu že od 15 do 20 konjev. Potnike je prevažal proti Reki in Zagorju s kar tremi vozovi. Z izgradnjo reškega kraka južne železnice leta 1873 je prevažanje blaga, pošte in ljudi prevzela železnica. Z rednimi vlaki so v poštnem vagonu pripeljali pošto na železniško postajo Dornegg-Feistritz (Trnovo-Bistrica), od koder so jo z vozom s konjsko vprego prepeljali na sedež bistriške pošte ter dalje za pošte Trnovo in Podgrad, od tam pa na Golac, Obrov in celo Vodice na Hrvaškem.

Bistriška pošta je delovala pod nemškim imenom **Illyrisch Feistritz**. Šele po letu 1893 so narodno zavedni domačini uspeli izboriti, da se na poštni žig doda še slovensko ime pošte Ilirska Bistrica. V letih 1902–1910 je bistriška pošta imela tri pomožne pošte ali poštne zbiralnice v Harijah, Zabičah in Kuteževem. Slednji dve sta prenehali s prvo svetovno vojno, pošta v Harijah pa je delovala še nekaj let pod Italijo, z imenom Carie. Pod bistriško pošto je spadala tudi pošta v Jablanici (Castel Jablaniza). Pošta je prenehala okrog leta 1950. Domačinom je bila na voljo tudi ambulantna pošta na vseh potniških vlakih, ki so vozili skozi Bistrico. Pošta, oddana na večernem vlaku Reka–Budinpešta, je bila odpremljena celo z madžarskim poštnim žigom. Italijanska zasedba naših krajev je prinesla mnoge spremembe tudi na področju pošte in njene organizacije. Ilirskobistriška po-

šta je pripadla pod reško direkcijo in dobila povsem italijanski značaj.

Za čas italijanske zasedbe na poštних žigih lahko sledimo načinu potujčevanja imena kraja: avstrijski dvojezični žig je sprva zamenjal žig z imenom **Bisterza**, po letu 1927 pa s povsem izmišljenim imenom **Villa del Nevoso** vse do konca svetovne vojne in še vse leto zatem. Povsem slovensko ime **Ilirska Bistrica** dobi bistriška pošta šele 1. maja 1946. V stari bistriški poštni stavbi je delovala pošta polnih 113 let, vse do leta 1922, ko so jo italijanske oblasti preselile v Starčevo hišo (danes Titov trg 5), kasneje, s prihodom vojaštva in povečanim prometom, so pošto preseli v Kovalovo hišo (danes Levstikova 5), kjer je ostala še po osvoboditvi vse do srede 50. let. Po letu 1950 je bilo vsaj dobrih deset let na poštnem žigu moč prebrati ime pošte tudi še v cirilici.

V današnjih prostorih (Rozmanova 17) je pošta od 60. let. Po letu 1970 so vse pošte v Jugoslaviji dobile še poštno številko. Bistriški pošti je bila dodeljena številka »66250«. Prva šestica je pomenila Slovenijo v Jugoslaviji, dokler se slovenska pošta ni osamosvojila in leta 1996 odstranila prvo šestico. Tako ima bistriška pošta od tedaj naziv »6250 ILIRSKA BISTRICA«.

Sedaj organizacijsko sodi tudi bistriška pošta skupaj z ostalimi poštami v naši občini: Knežak, Prem, Jelšane in Podgrad pod upravo Poslovne enote Pošte Slovenije v Kopru. Pošto vsako jutro pripeljejo poštni furgoni iz koprškega poštne centra in prejeto pošto vsak večer odpeljejo v Koper. Domačini že kar težko pričakujemo, da bo pošta v Ilirski Bistrici doživela primerno preureditev svojih prostorov po vzgledu pošt v Pivki, Postojni, Sežani ipd., saj preskromni prostori, kljub trudu zaposlenih, gotovo ne morejo nuditi ustrezne sodobne poštne ponudbe.

Z visokim, dvestoletnim jubilejem bistriške pošte se lahko pohvali le malokatera pošta v okolici. Čestitamo k jubileju! **III Vojko Čeligoj**

Priložnostni poštni žig ob 200-letnici Ilirskih Provinc, 25. 9. 2009, poštni žig iz časa italijanske zasedbe (7. 1. 1933) in po osvoboditvi (11. 5. 1950)

HARIJE V ZNAMENJU BUČ

Gneča v čarovniški lepotilnici

Prireditev je spremljala pestra razstava buč in bučnih jedi

V Harijah vsako leto ob praznovanju dneva turizma pripravijo prireditev, v okviru katere očistijo vas, najbolj zaslužnim vaščanom pa podelijo priznanja za urejeno okolico. Letos pa so se odločili, da bo prireditev v znamenju buč. Bučjada, kot so prireditev poimenovali, je v Harije pritegnila kar lepo število obiskovalcev.

Vaščani so dva dni čistili in urejali vas, ki so jo okrasili z bučami in raznimi jesenskimi aranžmaji. V nedeljo, 11. oktobra, pa je KETŠD Alojz Mihelčič Harije pripravilo celodnevno prireditev, na kateri si je bilo mogoče ogledati pestro razstavo buč in bučnih jedi, ki so jih pripravile harijske gospodinje. V kulturnem programu je nastopila Brštulin

banda, folklorna skupina Gradina in Jasenski kerglci, za zabavo pa je poskrbel ansambel Evrokrem.

Obiskovalci so lahko poskusili tudi jedi iz buč, ki so jih pripravile gospodinje. Prijazne čarovnice, ki so napovedovale prihajajočo noč čarovnic, pa so kuhale čarovniški napitek in ga delile med obiskovalci. Moram priznati, da je bil prav slasten. Prava gneča je bila tudi v čarovniški lepotilnici, kjer so spretni prsti čarovniške frizerke otroke spreminjali v čarovnike in čarovnice. Za najmljše pa so pripravili šaljive igre in kreativne delavnice. Ustvarjajmo s tetko jesenjo.

Prireditev je KETŠD Alojz Mihelčič izpeljalo v okviru vseslovenskega projekta Moja dežela – lepa in gostoljubna, katerega namen je spodbujati skrb za urejeno in gostoljubno okolje, ki je tudi pogoj za uspešen razvoj turizma. Projekt sta finančno podprli Občina Ilirska Bistrica in Turistična zveza Slovenije. Ker so organizatorji dobili veliko pohval, bodo razmislili, da bi v bodoče Bučjada mogoče postala tradicionalna prireditev. III

SREČANJE ŠESTDESETLETNIKOV

Na tradicionalnem družabnem srečanju ob okrogli obletnici rojstva se je v gostilni Danilo v Ilirski Bistrici tokrat zbrala generacija, rojena leta 1949. Od 250 na Bistriškem še živčih šestdesetletnikov, kolikor so jih našli organizatorji, se jih je srečanja udeležilo nekaj manj kot 70.

Vsak je prejel spominsko darilo in skupinsko fotografijo, ki jih bo spominjala na to srečanje. Za smeh in dobro voljo je poskrbela ga. Alenka Penko, ki je šestdesetletnikom pripravila skeč, zabava pa se je še dolgo v noč nadaljevala ob zvokih ansambla Nostalgija. III

Vaše prispevke nam lahko pošljete do 20. v mesecu na e-naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si. Vabljeni k sodelovanju!

20-LETNICA SKUPINE MALIBU

Skupina Malibu je 20. obletnico delovanja proslavila z velikim jubilejnim koncertom, ki se je odvijal v soboto, 24. oktobra, v športni dvorani osnovne šole Antona Žnideršiča v Ilirski Bistrici.

Malibujevcji so se zopet izkazali in svojo zvesti publiki, ki je do zadnjega kotička napolnila športno dvorano, pripravili več kot dve uri vrhunske zabave s številnimi gosti. Na odru so se jim pridružili Božidar Wolfand - Wolf, Štirje Kovači, Fantje z vseh vetrov, Werner, Brigita Šuler in drugi. Prireditev pa sta povezovala znana humorista »strašna Jožeta«.

V tem času je skupina, ki jo sestavljajo **Marjan Uljan, Jani Lipičnik,**

Člani ansambla Malibu so poskrbeli za obilo zabave in dobre glasbe

Mega koncert ob 20-letnici skupine Malibu si je ogledala množica obiskovalcev

Matej Ivančič, Aleš Turk-Bolk in Tjaša Fatur, požela veliko uspehov in danes je razpoznavna daleč naokrog. Njihova glasbena pot se je začela s pesmijo *Mi Primorci*, ki je postala prava primorska himna. Sledili so številni hiti, kot so *Dobri stari časi*, *Marica*, *Sin muj se nječe žjenet*, *Življenje so ene štenge* in drugi. V tem času so izdali osem kaset in zgoščenk, nastopili na mnogih glasbenih festivalih in na njih pobiral tudi nagrade. Konec meseca je izšel njihov deveti album z naslovom *Življenje so ene štenge*, s katero so zakrožili vseh 20 let delovanja. Poleg istoimenske pesmi je na njem še 11 festivalskih skladb.

Zadnje čase so zelo aktivni tudi na narodnozabavnem področju, kjer so v zadnjih dveh letih prejeli številne nagrade. Po številnih uspehih in dobro prodajanih albumih v preteklih letih je festivalsko posebej uspešno tudi letošnje jubilejno leto. Na ptujskem festivalu so zmagali s pesmijo *Na valentinovo*, na vurberškem festivalu so za skladbo *Cigu migu* prejeli nagrado radijskih postaj za najboljšo pesem v celoti. Na Narečni popevki 2009 v Mariboru, kjer se je skupini pridružil **Jože Krajnc**, s katerim je Marjan Uljan uspešno nastopal v televizijski oddaji *Zvezde pojejo*, so nastopili s pesmijo *Mezinček* in zasedli odlično drugo mesto. Skupina pa tudi sedaj ne bo počivala, saj je njihov koledar je do konca leta že zapolnjen s številnimi nastopi. III

FRANK PROIZVODNJA STROJEV
Gornja Bitnja 8
tel.: 05 7147 138
fax.: 05 7147 521
frank@siol.net

izdelava:

- inox in železnih ograj ter konstrukcij
- strojev in transportnih naprav
- transportnih sistemov
- osebnih in tovornih dvigal
- opreme za živilsko industrijo
- opreme za reciklažo odpadkov
- linije za izdelavo pelet
- gorilnikov na pelete

GASILSKE DEJAVNOSTI OB MESECU POŽARNE VARNOSTI

Že v mesecu septembru so se Gasilska zveza Ilirska Bistrica in vsa prostovoljna gasilska društva pripravljala na mesec oktober, ki je mesec varstva pred požarom. V ta namen je potekala akcija plakatiranja po vsej občini, da bi se tudi na ta način opozorilo mimoidoče občane na požarno nevarnost. Osrednja tema letošnjega programa je po predlogu GZS požarna varnost starejših oseb. Geslo letošnjega meseca je: **VARNI PRED POŽAROM V TRETJEM ŽIVLJENJSKEM OBDOBJU!**

V okviru dejavnosti meseca varstva pred požarom so potekale priprave pionirskih ekip na državno srečanje članov društev Mladi gasilec, ki je bilo v Gornji Radgoni 25. in 26. septembra 2009. Državnega srečanja se je udeležila skupina učencev iz OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica in skupina učencev iz OŠ Podgrad.

Gasilska zveza Ilirska Bistrica je organizirala tudi občinsko gasilsko tekmovanje za memorial Matevža Haceta vseh starostnih kategorij, ki se ga je udeležilo približno 200 ga-

silk in gasilcev. Tekmovanje je potekalo 27. septembra pred podjetjem TIB Transport v Ilirski Bistrici. Tekmovalna moštva so se pomerila v različnih vajah. Pionirji so tekmovali v vaji z vedrovko in štafeti s prenosom vode, mladinci v vaji z motorno brizgalno in štafeti z ovirami na 350 m dolgi tekmovalni progi. Člani in članice so se pomerili v hitri vaji z motorno brizgalno in vaji razvrščanja, veterani pa v vaji s hidrantom in vaji raznoterosti. Posebnost leto-

šnjega tekmovanja je bilo, da so prvič za PGD Ilirska Bistrica tekmoval starejše gasilke.

Na regijsko tekmovanje so se uvrstili naslednji: pionirji: 1. mesto PGD Podgrad; mladinci: 1. mesto PGD Il. Bistrica, 2. mesto PGD Knežak, 3. mesto PGD Podgrad; člani A: 1. mesto PGD Il. Bistrica, 2. mesto PGD Koritnice, 3. mesto PGD Knežak; članice A: 1. mesto PGD Podgora – Podgraje; člani B: 1. mesto PGD Vrbovo, 2. mesto PGD Koritnice, 3. mesto PGD Knežak; starejši gasilci: 1. mesto PGD Il. Bistrica; starejše gasilke: 1. mesto PGD Il. Bistrica.

Organizator letošnjega regijskega gasilskega tekmovanja obalno-kraške regije za mladino je bila Gasilska zveza Postojna. Tekmovanje je potekalo 17. oktobra v Postojni.

Na državno tekmovanje, ki bo potekalo v letu 2010, so se iz vsake kategorije uvrstila tri prvouvrščena moštva, iz naše občine se je uvrstila ekipa pionirjev PGD Podgrad, ki je dosegla 3. mesto na regijskem tekmovanju.

V okviru dejavnosti ob mesecu varstva pred požarom so društva izvajala tudi usposabljanja operativnih članov in preventivne preglede v svojem kraju, organizirala dneve odprtih vrat gasilskih domov, pripravila gasilske razstave na temo požarne varnosti in drugo. Mesec pa so društva zaključila z gasilsko-reševalnimi vajami. **III Boža Rozma**

Spoštovane občanke in občani!

Občinski odbor SDS Ilirska Bistrica se je preselil na novo lokacijo na Jurčičevo 1, bivšo glasbeno šolo. Pisarna SDS Il. Bistrica bo z 02.11.2009 odprta vsem vsak ponedeljek od 17. do 19. ure.

Kontakte osebe;

- Predsednik Primorske regijske koordinacije in predsednik OO SDS Il. Bistrica
Dušan Grbec, tel. 041 573 390 e-mail; predsednik@ilirskabistrica.sds.si
- Predsednica Ženskega odbora SDS Il. Bistrica
Barbara Kogovšek, tel. 031 881 981
- Predsednik Slovenske demokratske mladine OO SDS Il. Bistrica
Dejan Baša, tel. 040 606 323
- Poslanec SDS v Državnem zboru
Zvone Černač, tel. 051 374 472 e-mail; zvone.cernac@dz-rs.si

Vabimo vas, da se aktivno vključite pri oblikovanju programa za mandatno obdobje 2010-2014 pri razvoju naše občine. Dobrodošli v pisarni SDS v Il. Bistrici z pobudami, predlogi, problemi

INDIJA MALO DRUGAČE

Iz pripovedovanja dveh dobrih prijateljev sem dobil občutek, da je Indija nekaj posebnega. Letos pa sem se odločil, da to preverim. Vključil sem se v program POTA, ki ga vodi ljubljanski Mladinski informacijski center. Na pripravah sem spoznal 5 deklet z isto željo – ugotoviti, ali se v Indiji Koromandiji res cedita mleko in med. »Mleka in medu« pa nismo iskali ob Taj Mahalu ali drugih turističnih znamenitostih Indije – v Indiji smo hoteli delati. Prostovoljno delati. Za tiste, ki potovanj nismo vajeni, je bila prava pustolovščina že sama pot. Do našega končnega cilja smo menjali štiri letala in vlak, a nas niti ti niso pripeljali do končnega cilja. V zvezni državi Nagaland (skrajni SV Indije) namreč nimajo železnice. Zadnji del poti smo tako opravili s terenci, naše potovanje pa je trajalo dobre tri dni.

V hribovitem Nagalandu se je naša skupina razdelila na tri pare. Midva z Ivo sva pristala v Khuzami – čudoviti vasici s 3500 prebivalci (ja, še vedno je majhna vasica – v Indiji imajo večje vasi okrog 50.000 prebivalcev). Dva tedna sva preživela v Eden Gardnu, kjer živi 190 otrok – sirot. Ti otroci sicer niso lačni (trikrat dnevno jedo riž), vseeno pa so (materialno) revni. Verjetno ni treba poudarjati, kako navdušeni so bili, ko so prvič v življenju videli mojo spalno vrečo, čelno svetilko ali 70-litrski nahrbtnik. Oni lastnine skorajda nimajo. Vsak ima mogoče tri majice, dva para hlač in (navadno že precej raztrgano) šolsko uniformo. Kljub tej materialni revščini (ali pa prav zaradi nje?) so otroci v Eden Gardnu bogati v srcu, v ljubezni do bližnjega. Najbolj so veseli, ko lahko kaj naredijo za drugega. Tudi nama z Ivo so ogromno naredili, pomagali ... Sprva sva se še branila, ko pa sva videla, kako jih osreči, če

nama lahko zavežejo vezalke ali ope-rejo sandale, sva se prepustila njihovi navadam. In kaj sva delala midva? Dopoldan sva pomagala v šoli – otrokom sva predstavljala Slovenijo, pogovarjali smo se o tem, kaj je v življenju pomembno, kaj nas osreči ... Najbolj pa so bili otroci veseli, ko smo risali. Zaradi velikih razredov (okrog 60 učencev) sva vsakemu lahko dala le dve ali tri barvice, a to ni motilo nikogar – so si jih z veseljem izmenjali med sabo. Ob popoldnevih sva se z otroci igrala, Iva jih je učila pesmice, jaz sem z njimi na igrišču, kjer se izmenjujeta močvirnata površina in ostro kamenje, igral nogomet – kljub temu da smo bili bos, tako srečnih nogometašev (in nogometašic!) še nisem videl. V teh dneh sem edine prepire videl v času med večerjo, ko so vsi želeli, da sedim pri njihovi mizi. V skupnih trenutkih smo spletili zares močne vezi, zato je bilo slovo neverjetno težko. Solze so tekle v potokih. Vsak se je hotel osebno posloviti, mi stisniti roko, me objeti ... Marsikateri otrok mi je napisal pismo z željami in zahvalami za skupne trenutke. Najbolj pa so me presenetili z darili – teh od otrok, ki nimajo praktično ničesar, res nisem pričakoval. Med drugim mi je neki osemletnik dal en čili in v zadregi dodal, da drugega pač nima. To je bil le eden izmed mnogih trenutkov v Indiji, ko sem ostal brez besed.

Drugi del našega prostovoljnega dela je naša skupina skupaj preživela v Kalkuti. Skupaj s prostovoljci z vsega sveta smo delali v prostovoljnih centrih Matera Terezije. Nekateri se javijo za dopoldansko, drugi popoldansko izmeno, mi pa smo se odločili, da bomo delali obakrat. Dopoldan sem tako bil v cen-

tru, kjer skrbijo za otroke z motnjami v duševnem razvoju – večinoma gre za zavržene otroke, ki jih sestre misijonarke ljubezni najdejo na ulicah 22-milijonske Kalkute. Tu je bilo delo fizično naporno sploh zaradi neprijaznega vremena – temperature so se gibale okrog 35°C, vlaga pa je bila ves čas nad 90 %. Popoldneve v Kalkuti pa sem preživel v hiši za umirajoče. Tu sem imel nekaj težav s sporazumevanjem – pacienti večinoma ne govorijo angleško (ali pa sploh ne morejo govoriti), zato je bilo težko ugotoviti, kaj želijo. Vseeno pa sem iz minimalnih gibov rok ali oči včasih le uspel razbrati izraz hvalečnosti. Četrtek je dan, ko prostovoljci v Kalkuti ne delajo – naša skupina je ta dan izkoristila za obisk Mojce Gayen – Slovenke, ki je v vasici blizu Kalkute ustanovila šolo za revne otroke. Veseli smo bili, ko nam je Mojca povedala, da imajo trenutno vsi otroci botre (večinoma iz Slovenije), vseeno pa sta zakonca Gayen vesela vsakršne pomoči, saj je s šolo veliko stroškov, ki jih morata kriti sama.

Če povzamem, lahko rečem, da je bila moja izkušnja v Indiji fantastična. Čudovita pokrajina, odlično sadje in predvsem neverjetno prijazni ljudje s čudovitimi nasmehi – res pravljico! Zdaj vem, da se v Indiji (Koromandiji) zares cedita mleko in med, pa čeprav imajo medu bolj malo, mleko pa večinoma samo v prahu.

Na koncu bi se rad še zahvalil vsem, ki ste s svojim prispevkom pomagali, da bo v indijski vasi zrastel vodni zbiralnik. Z zbranim denarjem smo pomagali tudi otrokom v treh sirotišnicah. Hvala vsem, ki ste mojo pot spremljali z dobrimi mislimi. **III Klemen Čeligoj**

Klemen Čeligoj

STARE SLIKE PRIPOVEDUJEJO ...

Italijanska okupacija Primorske in naših krajev je pomenila dogodek z usodnimi posledicami za Primorce, njihove inštitucije, kulturo, gospodarstvo, jezik in slovenska društva. Kljub črno-gledim napovedim se je po prvi vojni zbrala nova že tretja generacija sokolstvu naklonjenih domačinov, podprta s številnim podmladkom. Vodstvo Sokola je prevzel Franc Samsa (Žefin), načelnik je postal Alojz Zajc, med vaditelji najdemo Aleksandra Sašo Ličana, spet so začeli z rednimi vajami, nastopi doma in v okolici.

Italijanski oblasti je bil Sokol s številno mladino trn v očesu. Sledili so udarci drug za drugim z več kot očitnim ciljem – uničiti in zatreti dejavnost in sokolsko svobodoljubnost. Najprej so dali odžagati velikega kovinskega sokola nad vhodom v Sokolski dom, prepovedali so uporabo sokolskega imena, prepovedali so dekleške kroje zaradi všitkov v slovenskih narodnih barvah, uveljavili so nova dvojezična pravila in na koncu, konec dvajsetih let, so zaple-

Zadnji zlet Ilirskega sokola

nili celotno sokolsko premoženje s Sokolskim domov vred.

Gotovo sta zadnja nastopa domačega sokolskega društva bila v Knežaku in v Šempetru, 11. septembra 1921. Nastopa sta bila, kot je zapisal udeleženec obeh nastopov, tedaj desetletni Sergej Kraigher, velika narodna manifestacija s številnim podmladkom, dekliškim in članskim nastopom. Na sliki: V Šempetru zahteven nastop telovadnega podmladka s plezanjem na visok jambor z razovko, kot zaključek vaje. Po ustnem izročilu naj bi eden izmed obeh mladih telovadcev na vrhu jambora bil Jože Žnideršič Lujkotov.

Po tem nastopu je povsem zamrla sokolska dejavnost v Bistrici. Oblast je dosegla svoje! Dve fotografiji s tega nastopa je za sokolski arhiv odstopil Boris Samsa, sin dolgoletnega staroste lirskega Sokola Josipa Samse, ki je v tem času sodeloval tudi pri reševanju sokolskega prapora. **III Vojko Čeligoj**

UPOKOJENCI S PESMIJO NA POT

Pevke in pevci MePZ Avgust Šuligoj, DU Ilirska Bistrica, so se konec septembra tega leta odločili obiskati kraje na Koroškem, ki so na tak ali drugačen način povezani s kulturo, zlasti s pevsko.

Pot jih je vodila od domače Ilirske Bistrice preko prestolnice do Slo-

venj Gradca. Slovenj Gradec je bila le vmesna postaja, saj jih je pot popeljala na Prežihovo domačijo, kjer so obnovili znanje iz literature. Tu so jim tako domačija, razstavljeni dela in pripoved o Prežihovem Vorancu nudili obilo možnosti.

Počitek in ogled Povhovega mlina

je popestrila občutno zapeta tako koroška kot primorska ljudska pesem. Ogled Šentanela, turistične vasice na Koroškem, je na pevce naredil močan vtis. Obisk njihovega kulturnega doma, lepo urejenega pokopališča, kjer so se ob grobu poklonili pokojnemu glasbeniku Luki Kramolcu, pa obisk in ogled domačij so jih navdušili.

Osrednji dogodek je bilo srečanje s starostno koroških in slovenskih kulturnikov, pesnikom, pisateljem, igralcem in pevovodjem Mitjo Šipkom. Ta vodi pevski zbor Šentanel-ske pavre že od ustanovitve, to je 45 let. Prisluhnili so zanimivi pripovedi in odigranemu prizoru iz monodrame Svetneči Gašper, ki jo je prepričljivo odigral Mitja Šipek.

Spoštovani bralci, sami bi se morali prepričati, kako na Koroškem zvenijo ljudske pesmi iz grl naših pevcev. Nastop je bil vreden poslušanja. **III AČ**

ŠENTJERNEJ 2009

Do nedavnega je bila Narečna popevka Maribor zadnji festival tekočega leta. Vendar so se letos končno tudi Dolenjci zbudili in organizirali *Zlatega petelina*, festival narodno-zabavne glasbe za veliko nagrado Dolenjske. Prireditev je potekala 17. in 18. oktobra v kulturnem centru Primoža Trubarja v Šentjerneju.

Sobotnega dogajanja žal nisem spremljal, ker sem bil takrat v Horjulu na promociji nove zgoščenke ansambla Jurčki. Tisti dan je na dolenjskem festivalu (med mlajšimi sestavi) s polko *V hipu se vse spremeni* nastopil ansambel Azaleja, ki se je letos že proslavil z mojo Plonkceglc polko. Dobili so prvo nagrado občinstva ter tretjo strokovne komisije. V nedeljo pa sem spremljal dogajanje iz prve vrste. Frajbend je s polko *Prav vse sem ji obljubil* dobil tretjo nagrado občinstva, **edina nagrada za besedilo pa je šla v moje roke**, sicer v odlični izvedbi ansambla Brežiški flosarji, s katerimi zelo lepo sodelujem. To besedilo mi je bilo sicer od vedno zelo pri srcu. Ocenite sami.

KAMENČEK V MOZAIKU

*Staro pobarvanko sem našla, v skrinji
še iz mladih let,
zraven pa pisma, solze moje, ki so
spremljale me v svet.
Zdaj še spominjam se pomladi, ko naš
breg je ves cvetel
in moj dragi je čez rame nežno me
takrat objel.*

*Kakor bi se zlato prelilo, tja čez polja
mladih dni,
in bi srce še govorilo: vse nekoč se
spremeni.*

*Danes v zadnjih žarkih sonca gledam
ves nekdani svet,
ki s spomini iz mladosti lepimi je ves*

prežet.

REF:

*A kamenček v mozaiku,
ki najlepše se blesti,
so večeri, ko skrivaj sva
se dobila jaz in ti.
Kamenček v mozaiku –
ata moj ni vedel zanj,
skrit studenček za vasico
bil je kraj najlepših sanj...*

Po festivalu sem šel skupaj z dvema stalnima, dolgoletnima sponzorjema v bližnjo »oštarijo«, kjer smo poleg tistih piv in beline osušili tudi ono buteljko dolenjskega rdečega penečega vina, ki sem ga dobil na odru poleg plakete in steklenega priznanja. In za konec tako čisto potihlo, tako med nami ... oče je imel malo nenavadne, malo bolj rdeče, solzne oči. To se je do zdaj zgodilo trikrat ... še v Mariboru '07 in na Polka, valček '09. Ob takih ganljivih trenutkih se vedno spomnim Ota Pestnerja in njegove kitice v skladbi Mati, bodiva prijatelja: »... prvih uspehov bila si bolj vesela kakor jaz ...« Dandanes res razumem to pesem. **III MV**

NA FESTIVALU ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Vrsta dogodkov, srečanj, prireditev, okroglih miz, delavnic in še pa še ... je pritegnila številno občinstvo vseh starosti tako na ogled kot na dejavnosti. Vsakdo je lahko našel kaj zase.

Tudi naše Društvo upokojencev Ilirska Bistrica se je udeležilo festivala, in sicer MePZ Avgust Šuligoj, ki se je predstavil na odprtem odru CD 1. oktobra v popoldanskih urah.

Občuteno zapete pesmi o »barč'ci«, »kambr'ci«, žalostni deklici in partizanski **Radovana Gobca**, rojenega pred sto leti v Podgradu, Stoji tam v gori partizan in Svobodna Slovenija, so navdušile občinstvo, ki je, kljub nekoliko razgibanemu dogajanju v preddverju, navdušeno pozdravilo zbor. Piko na i pa je pritisnil ansambel Nostalgiya, ki ga sestavljajo v glavnem upokojenci, z živahno bistriško himno »Tječe, tječe ...« in drugimi zimzelenimi iz naši lepih časov. Kar nekaj nejevolje je bilo, saj bi še igrali in razpihovali čustva in misli na prelepe minule čase, a je bilo treba oder prepustiti drugim.

Vendar s tem še ni bilo konec prepevanja. Kar mimogrede se je nekdo spomnil, da bi bilo lepo počastiti obisk ministrice za obrambo **Ljubice Jelušič**, ki si je z zanimanjem ogledovala dogajanje in številne stojnice s pripomočki in vsem drugim za zdravo življenje, zlasti pa prikaz življenja in dela naše vojske na pro-

storu in panojih, ki so navdušile tudi druge.

Pa tudi pevkam in pevcem bistriških upokojencev je pritegnila, ko so ji zapeli Gobčevo Svobodna Slovenija, za zaključek pa še nepogrešljivo primorsko himno Vstajenje Primorske. K letu pa še kaj več! **III AČ**

V MESECU POŽARNE VARNOSTI ODPRLI VRATA PODJETJA EURO GV

V okviru meseca požarne varnosti, ki ga obeležujemo oktobra, so v podjetju Euro GV na Mali Bukovici, ki je specializirano za izdelavo nadgradenj gasilskih vozil, pripravili dan odprtih vrat, na katerega so povabili gasilce iz vse Slovenije in tudi sosednje Hrvaške ter poslovne partnerje in dobavitelje opreme.

Na dvorišču pred proizvodno halo podjetja si je bilo mogoče ogledati različne tipe gasilskih vozil z opremo, ki so jih pripeljali iz posameznih gasilskih društev iz vse Slovenije, izdelali pa so jih prav na Mali Bukovici. Podjetje na tej lokaciji deluje že 25 let. S proizvodnjo gasilske opreme so začeli pod imenom BMD Inženiring, takrat le s tremi zaposlenimi. Leta 1996 so izdelali prvo nadgradnjo gasilskega vozila in do danes je v podjetju nastalo že več kot 200 različnih tipov gasilskih vozil. Pod imenom Euro GV delujejo od leta 2003. Z začetnih 300 kvadratnih metrov proizvodnih površin so se močno razširili – danes poslujejo na tisoč kvadratnih metrih, v podjetju pa je povprečno 20 zaposlenih. Če je bila v začetku njihova proizvodnja

namenjena zgolj prostovoljnim gasilskim društvom, pa so po dolgotrajnih izkušnjah in razvoju proizvodne tehnologije njihovi naročniki postale tudi poklicne gasilske enote. O uspešnosti proizvodnje priča tudi leta 2005 pridobljeni certifikat ISO 9001 za kakovost, v času, ko je pomembna tudi skrb za okolje, pa si podjetje prizadeva za pridobitev okoljevarstvenega certifikata ISO 14.001.

Na dnevu odprtih vrat je številne prisotne pozdravil tudi direktor podjetja Euro GV **Uroš Predikaka**, v nadaljevanju pa je tehnični direktor **Valter Lozar** predstavil nove tehnologije podjetja. Gasilce in predstavnike podjetja je pozdravil tudi župan **Anton Šenkinc**, ki je poudaril, da se je v zadnjem času odnos do gasilstva spremenil, saj sta njihova usposobljenost in oprema vse bolj pomembna ne samo pri zagotavljanju požarne varnosti, ampak tudi pri večjih naravnih in drugih nesrečah. »Vesel sem, da se družba razvija in nam dobavlja najsodobnejšo opremo, ki je na visoki tehnološki ravni. Tako so operativne akcije gasilcev še hitrejše in učinkovitejše, obenem pa je zagotovljena tudi varnost samih gasilcev,« je dejal župan in se obenem zahvalil vsem gasilcem za njihovo človekoljubno pomoč. Med številnimi gosti sta bila tudi namestnik generalnega direktorja Uprave za zaščito in reševanje RS **Branko Dervodel** in vodja enote Uprave RS za obrambo Postojna **Štefan Majcen**.

Obiskovalcem pa so pripravili tudi presenečenje, in sicer so kot zanimivost predstavili prvo gasilsko vozilo za gozdne požare, ki so ga leta 1995 izdelali za potrebe PGD Knežak. Kmalu za njim pa se je na prizorišče pripeljalo povsem novo vozilo za gašenje požarov v naravi z delovnim imenom Gozdar, ki so ga izdelali v podjetju Euro GV. III

ČESTITKA OB SVETOVNEM DNEVU KMETIC

Ko so pred 14 leti na Kitajskem Združeni narodi določili 15. oktober za svetovni dan kmetič, ste kmečke žene prvič dobile priznanje svetovne javnosti za svoje delo. V Sloveniji ste se žene že prej združevale v razna društva, ta pa so v zadnjih letih prerasla v dobro organizirane organizacije, ki igrajo vedno pomembnejše in vidnejše vloge v našem življenju. Vemo pa, da temu vedno ni bilo tako.

Na kmetijah v Sloveniji vas dela veliko. Opravite skoraj polovico vsega dela in gospodarite na vsaki četrti slovenski kmetiji. In če poleg tega upoštevamo tudi dejstvo, da so kmečka gospodinjstva večja od povprečnega slovenskega gospodinjstva in da poleg vsega dela na kmetijah skrbite še za večino gospodinjstev, lahko samo še enkrat poudarim, kako nepogrešljive ste in kako pomembna je vaša vloga v našem podeželskem okolju. Na podeželju se ohranjajo ljudski običaji in šege, to pa je tudi pomemben drobec, ki določa našo prepoznavnost. Za ohranitev le-te ste v veliki meri zaslužne tudi vi, dekleta in žene iz podeželja in kmetij.

Kmečke ženske zelo redko srečujemo pri oblikovanju kmetijske politike. Z veseljem ugotavljam, da se ta podoba vsaj v Sloveniji spreminja. Lahko vam zatrdim, da je v obeh odborih pri KGZS, v katerih sodelujem, zastopanih kar nekaj članic iz celotne Slovenije. Vesel sem, da se naziv kmetica počasi vrača, veliko bolj sem vesel, da ta naziv pridobiva predvsem novo pozitivno obliko pomena v naši družbi. Odločna, močna, predvsem pa ljubeča ženska daje kmetiji podobo trdnosti in »domač dom«, v katerega se vsi radi vračamo. Žene in dekleta s podeželja, s kmetije, iskrene čestitke ob svetovnem dnevu kmetič!

Za **Društvo SKZ** – Slovenske kmečke zveze v Ilirski Bistrici **Tonjo Janežič**

NOVA KMETIJA PETERNELJ ODPRLA VRATA

Znani turistični kmetiji Bubec na Brcah se je pridružila še turistično izletniška kmetija Peternelj, ki je svoja vrata uradno odprla v soboto, 17. oktobra. Kmetija zaenkrat ponuja le gostinske storitve, kmalu pa naj bi uredili tudi prenočišča.

Na otvoritveni slovesnosti je goste pozdravil gospodar **Florjan Peternelj**, ki kmetijo vodi skupaj z ženo **Alenko**. Predstavil je novo pridobitev in opisal svojo pot kmetovanja. Družinsko kmetijo so začeli graditi junija 2006 in do danes zaključili vsa gradbena dela. V pritličju so uredili gostinski lokal, ki skupaj s teraso nudi prostor za 160 gostov. Kmalu pa nameravajo urediti tudi ostali del objekta, v katerem bo na voljo osem sob in trije družinski apartmaji. Vrednost naložbe znaša kar 560.000 €. Kot je pojasnil Peternelj, so večino sredstev v kmetijo vložili sami, 100.000 € pridobili iz evropskih in državnih skladov, 5000 € pa je priskrbelo občina.

Družina Bubec je turistično-kmetijsko dejavnost začela z ribogojnico, ki jo je prevzel brat Feliks, medtem ko se je Florjan posvetil ekološkemu kmetovanju. Tako je leta 1999 začel kmetovati s tremi kravami in eno kobilico, danes pa je na kmetiji že 80 glav živine. Kot je povedal, obdelu-

jejo 120 hektarjev zemlje, od katerih ima v lasti 24 hektarjev, ostalo pa v najemu. »Kot eden prvih ekoloških kmetov na Bistriškem sem požel tudi veliko kritik, vendar pa se je pri živini, odkar je ta vse leto zunaj, močno zmanjšal strošek veterinarskih storitev. Le tako se kmetija lahko razvija,« je pojasnil.

Ker so razmere na trgu slabe in je prodaja kmetijskih proizvodov upadla, so se odločili za odprtje izletniške kmetije, na kateri bodo svoje ekološko pridelane izdelke ponudili gostom. Ko bodo zaključili s to naložbo pa bi radi uredili še objekt za

predelavo domačega mesa in tega, kar pridelajo na kmetiji, je še povedal gospodar. Družini je ob otvoritvi nove kmetije čestital tudi župan **Anton Šenkinc**, ki je pohvalil njihovo vztrajnost in voljo, saj so kljub težkim trenutkom vztrajali in dosegli zadani cilj. »Naloga občine je, da zagotovi infrastrukturo in dostop do turističnih kmetij, ostalo pa je na plečih kmetij samih,« je dejal župan in družini zaželel uspešno poslovanje z objektom.

Otvoritev je s pesmijo pospremil Aktiv kmečkih žena, novo kmetijo pa je blagoslovil kaplan **Martin Šuštar**. III

ŠTIRIDESET LET ORGANIZIRANEGA DELA

Letos praznujemo štirideset let organizacije slovenskih obrtnikov in podjetnikov. V tem obdobju so se v zgodovino zapisale štiri obrtniške organizacije.

Leta 1969 so obrtniki kljub negodovanju oblasti ustanovili samostojno organizacijo, ker niso bili zadovoljni s tisto, ki jim jo je vsiljevala država, da bi tako ustvarili boljše pogoje za delo.

Čez deset let (1979) je organizacija dobila materialno podlago za rast, saj je članstvo v njej postalo obvezno. Tretje obdobje obrtniške organizacije sovpada z rojstvom slovenske države. Pred dobrim letom, konec leta 2007, pa se je začelo četrto obdobje, katerega začetek predstavlja preoblikovanje obrtne zbornice v obrtno-podjetniško zbornico.

Eden izmed pomembnih mejnikov v štiridesetletni zgodovini obrtniške

Nova mojstra Boštjan Boštjančič in Igor Logar s svojci

organizacije je nedvomno leta 1996 sprejet nov zakon o poklicnem izobraževanju, ki je uvedel vajence, s čimer je obrt ponovno prevzela skrb

in odgovornost za svoj podmladek. Zato ni naključje, da je praznovanje štiridesetletnice obrtniške organizacije sovpadalo s podelitvijo mojstrskih diplom, ki so bile po skoraj štiridesetletnem premoru prvič podeljene leta 2001. Od takrat dalje se število mojstrov nenehno večja, leta 2007 pa je bil ustanovljen celo Klub mojstrov.

V veliko veselje nam je, da se veliki družini mojstrov vsako leto znova pridruži tudi nekaj novih mojstrov iz naše občine. V letošnjem letu smo postali bogatejši za štiri. Mojstrsko diplomu so prejeli mojstri avtomehaniki: **Boštjan Delost** iz Knežaka, **Igor Logar** iz Vrbič in **Marko Valenčič** iz Harij ter kamnoseški mojster **Boštjan Boštjančič** iz Zalčev.

Čestitamo! III Območno obrtno-podjetniška zbornica Ilirska Bistrica

VSESLOVENSKO SREČANJE KMETOV NA PONIKVI

V organizaciji Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS), občine Šentjur pri Celju, župnije Ponikva in številnih prostovoljcev je v nedeljo, 11. oktobra, na Ponikvi potekalo **6. tradicionalno srečanje kmetov** pri zavetniku slovenskega kmetijstva in kmetijskega slovstva Antonu Martinu Slomšku. Letos se ga je udeležilo okoli dva tisoč kmetov in drugih, ki jim je kmetijstvo blizu. Iz naše občine se je romanja na Ponikvo udeležilo čez sto romarjev.

Srečanje se je pričelo v cerkvi sv. Martina na Ponikvi, kjer je mašo daroval nadškof msgr. **Anton Stres**. Slomškova misel »Kdor svojo domovino ljubi, se bo vsega veselil, kar srečo domovine povišuje«, ki je bila tudi geslo letošnjega srečanja, je prišla posebej do izraza ob prinašanju simboličnih darov k oltarju. Kmetje iz različnih koncev Slovenije so z darovi svojih krajev izrazili hvaležnost do plodov, ki jih daje narava. Tudi letos so k oltarju v cerkvi sv. Martina na Ponikvi prinesli skupen dar bistriških kmetov.

»Jabolka, suho sadje, sadjevec in kis so pomembni kmetijski pridelki in izdelki z območja Il. Bistrice. Na mar-

sikateri kmetiji je postala predelava sadja ob pomoči Kmetijske svetovalne službe pomembna dopolnilna, če ne kar glavna dejavnost. Kmetje pridelke in izdelke prodajajo na sejnih v Il. Bistrici, mnogi pa so prodrali do Ljubljane in še dlje – na Štajersko, kjer smo danes. Dar prinaša **Špela Sedmak**, mlada kmetica z območja Il. Bistrice.« S temi besedami je napovedovalec pospremili naš dar k oltarju.

Pred rojstno hišo Antona Martina Slomška na **Slomu** so udeležence pozdravili: predsednik KGZS **Ciril Smrkolj**, minister za kmetijstvo, goz-

darstvo in prehrano **Milan Pogačnik**, predsednik skupnosti južnokoroških kmetov **Štefan Domej**, župan občine Šentjur pri Celju **Štefan Tisel** ter predsednik SLS **Radovan Žerjav**.

Kulturni program je bil pripravljen v duhu slogana prireditve z osrednjim govornikom prof. dr. **Jožetom Mačkom**. V Slomškovi rojstni hiši je bila na ogled razstava najboljših likovnih del natečaja osnovnošolskih otrok iz vse Slovenije na temo Zvoki podožela in prikaz 110-letnega neprekinjenega izhajanja mesečnika Slovenski čebelar. III **Tonjo Janežič**

PESTRO KONCERTNO DOGAJANJE OB KONCU LETA

Glasbena agencija Provocativa iz Ilirske Bistrice pripravlja v naslednjih mesecih bogato ponudbo prireditev, ki bodo potekale v Ilirski Bistrici, v Materiji ter v Sežani.

V Ilirsko Bistrico prihajajo velika imena nekdanje skupne države. Med prvimi bo na bistiškem odru nastopila legendarna **Jasna Zlokić**, ki se je v zgodovino zapisala z nepozabnimi pesmimi, kot so Skitnica, Vela Luka, Na obali, Adio bella in druge.

Prisluhnili bomo tudi istrski legendi **Lidiji Percan** (Hiljadu suza, La mula de Parenzo, Sve su se laste vratile sa juga, Da Trieste fino a Zara...), spremljal pa jo bo tudi eden največjih tenorjev Istre.

Sledil bo nastop najboljše **Dalmatinske klape Maslina**. Vsi poznamo njihovo uspešnico »Da te mogu pismom zvati« ter ostale dalmatinske pesmi, ki v njihovi

izvedbi ne pustijo ravnodušnega nikogar.

V Materiji pa bo 21. novembra v velikem ogrevanem šotoru potekal spektakularni koncert legendarne skupine **Riblja Čorba** iz Srbije, ki letos praznuje 30-letnico svojega glasbenega ustvarjanja. Skupini se bodo na odru pridružili tudi postojnski **Outsidersi**, ki so postali že stalnica pri spremljanju Riblje Čorbe v Sloveniji. Iz Reke pa bo druga predskupina, **Undercover band**, ki odlično izvaja rock glasbo skupin, kot so Led Zeppelin, Doors, Rolling Stones, Pink Floyd, Cream, The Beatles...

Vstopnice so v predprodaji na vseh prodajnih mestih Eventima, v Ilirski Bistrici sta to turistična agencija Oaza ter Petrol. Do 5. novembra je cena vstopnice 15 EUR, od 6. do 20. novembra 17 EUR,

na dan koncerta pa 20 EUR. Vip vstopnica, ki zajema grill večerjo, pijačo dobrodošlice ter CD, ki ga bodo ob koncu koncerta podpisali člani skupine Riblja Čorba, stane 48 EUR.

Iz Ilirske Bistrice so na koncert organizirani tudi avtobusni prevozi po predhodni rezervaciji v turistični agenciji Oaza.

V Sežani je agencija Provocativa soorganizator prireditve **KRASOVANJE** in sicer organizira koncerta dne 19. decembra ter 26. decembra. Tudi za te koncerte bo organiziran avtobusni prevoz iz Ilirske Bistrice.

Vse informacije so dostopne na e-mailu: provocativa@siol.com.

MITI IN LEGENDE IZ ŠTIRIH DRŽAV

Na osnovni šoli Kuteževo so v oktobru gostili učiteljice iz osnovnih šol v Španiji, Italiji in Portugalski, s katerimi šola sodeluje v okviru mednarodnega projekta Comenius.

Na šoli so jim pripravili prireditev, na kateri so učenci v treh jezikih predstavili znamenitosti Slovenije, s pesmijo in plesom pa so predstavili tudi kulturne običaje naših krajev. Goste sta pozdravila tudi ravnateljica šole **Mirjam Vrh** in župan **Anton Šenkinc**, ki je na kratko predstavil občino in njene značilnosti.

Štiri sodelujoče šole so bile za projekt izbrane med skoraj 160 prijavi-

Razpis za I. zimsko ligo v DVORANSKEM NOGOMETU (futsalu) v Ilirski Bistrici v organizaciji ŠKD KRT Ilirska Bistrica

Igralo se bo po pravilih Fife za dvoranski nogomet. Sistem tekmovanja bo ligaški – po skupinah.

Tekmovalna taksa za sodelovanje v zimski ligi bo odvisna od števila prijavljenih moštev; vplačati jo bo potrebno pred pričetkom igranja.

Prva tri uvrščena moštva prejmejo pokale in denarne nagrade.

Pričetek tekmovanja bo predvidoma november, december in januar, igralni dan pa nedelja, izjemoma sobota.

Prijave zbiramo do vključno 06. 11. 2009 na naslov Društvo KRT, Levstikova ulica št. 3, 6250 Ilirska Bistrica, ali preko e-naslova: kmnilbi@gmail.com. Odpiranje prijav in žreb skupin bo dan zatem.

Za vse podrobnejše informacije in prijavo moštva pa pokličite po tel. s št. 051 347 576 (Vojko Kalc) ali 040 585 321 (Dejan Trakoštanec), dosegljivi smo pa tudi preko e-naslova kmnilbi@gmail.com ali na »facebooku«.

Prijava moštva mora obvezno vsebovati naslednje podatke:

naziv (ime) moštva, naslov moštva, ime in priimek kontaktne osebe s številko telefona.

vljenimi. Projekt Miti, zgodbe in legende Evrope, ki je eden izmed 54-ih, ki jih financira Evropska Unija, je v prvi vrsti namenjen povezovanju učencev iz različnih evropskih držav preko spoznavanja tuje kulture in literature ter mitov, legend in zgodb Evrope.

Povezovanje poteka preko pošiljanja čestitk za božič in veliko noč, letos bodo pisali tudi pisma. V okviru projekta učenci tudi likovno ustvarjajo. Sodelovanje v mednarodnem projektu pa je tudi priložnost za učenje tujih jezikov. Na OŠ Kuteževo se poleg angleščine učenci učijo tudi italijanščine kot drugega tujega jezika.

Tudi učitelji z OŠ Kuteževo, ki so bili tokrat v vlogi gostiteljev, so že gostovali na srečanjih v tujih državah, in sicer v Italiji, v Španiji, in na Madeiri, marca pa se zopet odpravljajo v Španijo, junija pa še v Italijo. Na teh srečanjih pripravijo program dela, izmenjajo mite, zgodbe in legende ter se dogovrijo o nadaljnjih srečanjih.

Projekt, ki traja dve leti, bo potekal še do konca letošnjega šolskega leta. Lansko leto, ko je bila koordinatorka projekta na OŠ Kuteževo **Nataša Zidar**, so izdali knjigo Miti in legende. Letos pa pod vodstvom **Anje Hofman** pripravljajo uprizoritev slovenskega mita, pripravili pa bodo tudi raztavo izdelkov, povezanih z miti sodelujočih držav. III

SREČANJE MLADIH LIKOVNIKOV LETOS NA PREMU

Letošnje, že 21. tradicionalno srečanje mladih likovnikov Ex tempore Snežnik, ki ga organizirata območna izpostava Javnega sklada RS za kulturne dejavnost Ilirska Bistrica in Planinsko društvo Snežnik, je potekalo na Premu. Prireditev je sovpadala z zaključkom tedna otroka, ki smo ga letos obeleževali od 5. do 9. oktobra.

Srečanja se je v spremstvu svojih mentorjev udeležilo 37 učencev iz desetih osnovnih šol iz ilirske Bistrice, Pivke, Postojne, Prestranka, Košane, Knežaka, Podgrada, Kuteževega in Pregarij. Idilično okolje gradu Prem in okoliških znamenitosti kraja, odeto v pisane jesenske barve, je likovnikom ponujalo številne motive, od detajlov na grajskem pročelju do gradu samega. Pri tem pa lahko učenci izbirajo med raznovrstnimi tehnikami, od tempere, svinčnika, oglja, kolaža in drugega. »Srečanje mladih likovnikov ni tekmovalnega značaja. Njegov namen je združiti mlade likovno nadarjene učence in jim omogočiti druženje z

ustvarjanjem v naravnem okolju,« je povedal **Igor Štemberger**, koordinator območne izpostave JSKD.

Mlade likovnike in njihove mentorje je na Premu obiskal tudi **Vojko Če-**

ligoj, starosta bistriških planincev in eden od pobudnikov ex-tempora za mlade. »Takrat smo se v bistriškem planinskem društvu intenzivno ukvarjali z mladimi, iskali smo nove, izvirne oblike in možnosti. In taka srečanja so se mi zdela res lepa oblika druženja in ustvarjanja v naravi ter povezovanja šol. Obenem so otroci spoznavali zanimive bistriške kraje. Vesel sem, da je srečanje dobilo tak razmah in se obdržalo vsa ta leta,« je povedal Vojko Čeligoj.

NOVI USPEHI DOMAČIH KARATEISTOV

V soboto, 17. 10. 2009, je Karate zveza Slovenije v sodelovanju s tehničnim organizatorjem KK Trbovlje v Športni dvorani Polaj v Trbovljah organizirala 2. pokalno tekmo v borbah, katah in ekipnih katah za vse starostne kategorije.

Na pokalni tekmi je nastopalo 355 tekmovalcev iz 44 klubov, ki so skupaj nastopili v 443 nastopih. Bistriške barve so pod vodstvom trenerke **Špele Muha** zastopali naslednji tekmovalci.

V kategoriji kate posamezno, mlajše deklice, je **Teja Jenko** v močni konkurenci osvojila odlično 3. mesto. V isti kategoriji je nastopila tudi **Anita Janežič**, ki je svoj nastop zaključila v tretjem kolu, in sicer z dvema zmagoma in enim porazom. V ekipnih katah nastopih pri mlajših deklicah pa je ekipa v sestavi Teja Jenko, Anita Janežič in **Nika Blokar** osvojila 2. mesto. V kategoriji kate posamezno, starejše deklice, je **Urška Jenko**

Ekipa mlajših deklic je osvojila 2. mesto

z eno zmago in enim porazom svoj nastop zaključila v drugem kolu. Pri članih v katah posamezno pa je po daljšem premoru nastopil **Tine Maljevac**, ki se je kljub premoru na tekmo dobro pripravil ter osvojil 3. mesto. Čestitke! **III Shotokan karate klub Muha Špela Ilirska Bistrica**

Srečanje se je v dosedanjih 21. letih odvijalo na različnih lokacijah v ilirskobistriški občini, gostovali so že na Mašunu, Sviščakih, Gomancah, na Premu, Pregarjah in v Jelšanah. V vseh teh letih pa se je ex-tempora udeležilo okrog 800 učencev, kar pomeni, da je v vsem tem času nastalo tudi približno 800 likovnih del. Na začetku so se srečanja udeleževali tudi učenci in mentorji iz sosednje Hrvaške, a je z vzpostavitvijo državne meje to zaradi administrativnih ovir zamrlo. V zadnjem obdobju se tega srečanja udeležujejo v glavnem učenci osnovnih šol iz občin Pivka, Postojna in Ilirska Bistrica. »Na Javnem skladu za kulturne dejavnosti se skupaj z bistriškim planinskim društvom trudimo, da to tradicijo ohranjamo in ex-tempore obnavljamo leto za letom,« je povedal Igor Štemberger. **III**

TEKMOVANJE »KAJ VEŠ O PROMETU?«

5. oktobra je na OŠ Antona Žnideršiča potekalo občinsko tekmovanje z naslovom »Kaj veš o prometu?«. Tekmovali so učenci od 6. do 9. razreda, in sicer razdeljeni v več skupin. Morali so opraviti teste, spretnostno vožnjo po poligonu in vožnjo po mestu.

Ob 14. uri so se tekmovalci zbrali v jedilnici, mentorji pa so jim razdelili številke ter praktične nagrade. Po uvodni prireditvi z nagovorom ravnateljice OŠ Antona Žnideršiča Karmen Šepc pa se je tekmovanje zares začelo. Učenci 8. in 9. razredov so odšli pisat teste v učilnico glasbene vzgoje, mlajši pa so pisali

ŠOLSKI CENTER POSTOJNA
SREDNJA ŠOLA
Gimnazija
ŠOLSKI CENTER POSTOJNA
www.scpo.si
DE GIMNAZIJA ILIRSKA BISTRICA
www.ilb.scpo.si

Knjižnica Makse Samsa
Ilirska Bistrica
www.i-bi.sik.si

ZIP
ZAVOD ZA KULTURO DIALOGA
www.zainproti.com

EVROPSKA KOMISIJA
Predstavništvo v Republiki Sloveniji

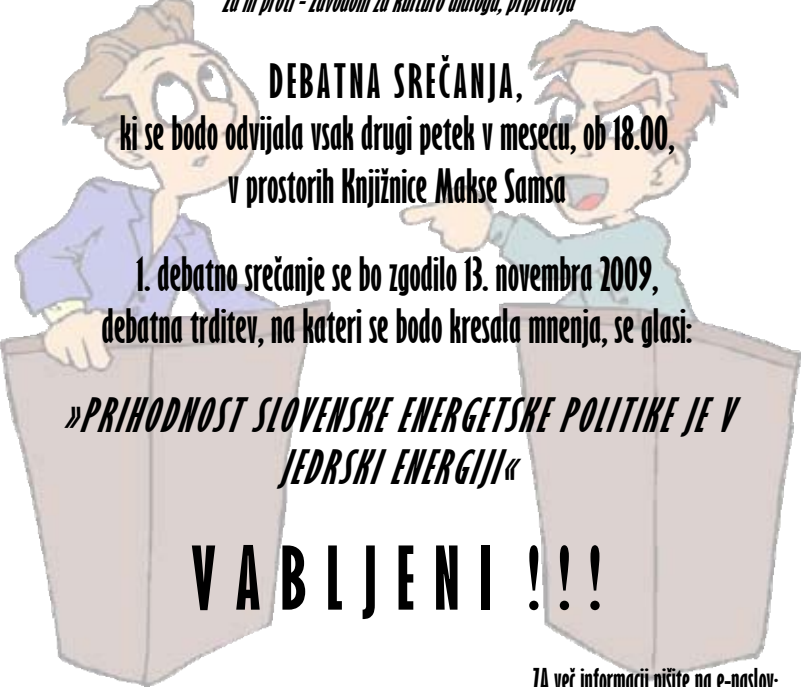
nova znanja - argumentiran govor - veščine retorike - strokovna razprava -
druženje - raziskovanje aktualnih družbenih tem - aktivno državljanstvo -
kritično mišljenje

ZA

STE SE NAŠLI ???

PROTI

Dislocirana enota Šolskega centra Postojna Gimnazija Ilirska Bistrica, v sodelovanju s knjižnico Makse Samsa in Za in proti - Zavodom za kulturo dialoga, pripravlja

DEBATNA SREČANJA,
ki se bodo odvijala vsak drugi petek v mesecu, ob 18.00,
v prostorih Knjižnice Makse Samsa

1. debatno srečanje se bo zgodilo 13. novembra 2009,
debatna trditev, na kateri se bodo kresala mnenja, se glasi:

**»PRIHODNOST SLOVENSKE ENERGETSKE POLITIKE JE V
JEDRSKI ENERGIJI«**

V A B L J E N I !!!

ZA več informacij pišite na e-naslov:
gorazd.brne@scpo.si

teste na računalnikih v računalniški učilnici. Po približno petinštiridesetih minutah se je pisanje testov končalo in napočil je čas za malico.

Ko so se vsi dobro najedli, so odšli na igrišče. Učenci so se spet razdelili v dve skupini ter si odšli ogledat progo po mestu. Nato pa so učenci 6. in 7. razredov odšli opravljat spretnostno vožnjo po poligonu, drugi pa so se odpeljali na vožnjo po mestu. Med vožnjo po mestu in poligonu so učence nadzorovali policisti iz bistriške policijske postaje, člani ZŠAM Il. Bistrica in predstavniki občinskega sveta za preventivo in vzgojo v prometu, ki so skrbno beležili njihove kazenske točke oz. napake. Potem so se skupine še zamenjale in tekmovanje se je zaključilo. Sodniki so potrebovali čas za seštevek točk, zato je bil v jedilnici medtem srečelov za tekmovalce. Zanimivo pri tem tekmovanju je to, da moraš skupaj zbrati čim manj točk in ne čim več.

Ko so bili rezultati dokončno zapisani, je sledila podelitev priznanj in medalj. Najboljši v 3. skupini so bili: **Žiga Abram** iz OŠ Knežak (1. mesto), **Žiga Česnik** iz OŠ Knežak (2. mesto) in **Maja Udovič** iz OŠ Antona Žnideršiča (3. mesto). Dobitniki medalj v 4. skupini pa so: **Tomaž Ujčič** iz OŠ Jelšane (1. mesto), **Jan Urh** iz OŠ Pregarje (2. mesto) in **Rok Jagodnik** iz OŠ Podgora Kuteževo (3. mesto). Zmagovalka ekipnega tekmovanja v 3. skupini je **OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica**, v 4. skupini pa je zmagalo moštvo **OŠ Knežak**. III **Maja Udovič**, NAŽ OŠ Antona Žnideršiča

10 LET EKOŠOLE JELŠANE

V letošnjem šolskem letu praznujemo 10-letnico aktivnega delovanja na področju ekošol. Ob tem so na šoli potekale razne aktivnosti. Naše desetletno delo smo predstavili učencem, staršem in krajanom.

Šola je s pripravami za pridružitve k projektu ekošola kot način življenja začela 1998. leta. 23. 6. 1999 smo podpisali ekolistino in prejeli ekozastavo, ki s ponosom visi na naši šoli že deset let. V tem času smo izpeljali številne zanimive dejavnosti na razredni in predmetni stopnji ter v vrtcu. Marsikdo se nas spominja z ljubljanskega sejma Narava – zdravje in ekosejma v Celju, kjer smo bili redni in prepoznavni razstavljalci.

V vseh teh letih so na naši šoli potekale številne akcije in dejavnosti: ekološko osveščanje učencev, staršev in krajanov, povezava šole s KS Jelšane (trasiranje gozdne učne poti Na Goliče, sofinanciranje oznak za gozdno učno pot, vsakoletno plačilo ekočlanarine in izpeljava čistilnih akcij ob dnevu Zemlje), urejanje zelenic ob šoli in skrb za lepše okolje, ločeno zbiranje odpadkov: vsakoletni zbiralni akciji starega papirja, zbiranje tonerjev, kartuš in zamaškov, izdelava predmetov iz odpadnega materiala, izdelava in postavitve

ptičjih krmilnic in krmljenje ptic v zimskih mesecih, izpeljava natečaja za ekoznak, varčevanje z elektriko, vodo, papirjem, popis črnih odlagališč v našem šolskem okolju, sodelovanje na ekosejmih, ekokvizu in natečajih: Lepše okolje, lepša Evropa, Dan Sonca, Dan voda, Svetovni dan mokrišč, Ekovoščilnice, SLO PAK – kaj naj izdelamo iz reciklirane embalaže, sodelovanje pri projektu ekobralne značke, vsakoletno srečanje starostnikov, dan druženja treh generacij, saditev dreves ob prvem pomladnem dnevu, vsakoletni

UNICEF-ov projekt vrtca »Punčka iz cunj«, dobrodelne akcije Pismo srca, Miklavžev sejem, pomoč prizadetim, tolar za sošolca ..., izdelava gozdne učne poti na Goliče, oblikovanje ekokotička in urejanje panojev na šoli, dan človekovih pravic, povezovanje s hrvaškimi ekošolami ...

Naš glavni cilj je bil medsebojno spoštovanje ter ekosožitje z okoljem in naravo. Tudi v bodoče se bomo trudili uresničevati ta cilj in naloge, ki si jih bomo zastavili v letnem delovnem načrtu. **III Jožica Potepan in Romana Kompan** iz OŠ Jelšane

MESEC POŽARNE VARNOSTI NA OŠ KNEŽAK

Vsako leto je mesec oktober posvečen požarni varnosti. Podatki kažejo, da je smrtnost starejših, predvsem tistih, ki živijo sami, v požarih večja

kot pri ostalih ljudeh. Letošnja tema »Varni pred požarom v tretjem življenjskem obdobju« je namenjena prav njihovi varnosti.

Kneški gasilci so v ta namen razpisali likovni natečaj z naslovom »Požarna varnost starejših oseb«. K sodelovanju so povabili tudi našo šolo. Vsi učenci in otroci iz vrtca so pod mentorstvom svojih učiteljic, vzgojiteljic in vzgojitelja izdelali različne likovne izdelke.

Dejavnosti v okviru meseca požarne varnosti smo zaključili v četrtek, 22. 10. 2009. Na šolo so prišli člani PGD Knežak, ki so učencem in otrokom iz vrtca predstavili svojo opremo ter pripomočke, ki jih uporabljajo pri gašenju. Da je bilo vse skupaj še bolj zanimivo, sta se nam pridružila še policist - vodnik službenih psov in obmejni policist. S seboj sta pripeljala tudi psa, ki jima pomaga pri njunem delu.

Učenci so pripravili kratek kulturni program, predstavnik gasilcev g. Erik Delost pa je podelil nagrade avtorjem najboljših likovnih izdelkov. **III Tea Gustinčič**

JESENSKA ČUTNA POT

V četrtek, 15. 10. 2009, smo na OŠ Antona Žnideršiča v okviru mednarodnega projekta FIT Slovenija – Svet gibanja, svet veselja že tretjič obeležili svetovni dan hoje.

Najpomembnejši cilj projekta je razvijanje naravnih oblik gibanja in vseh motoričnih sposobnosti ter s tem skrb za zdravje. Otroci v okviru čutne poti poleg tega razvijajo tudi prvobiten odnos do narave, saj ugotovljamo, da vedno več časa preživijo v virtualnem svetu, naravna okolja in materiale, ki so bistveni za življenje in preživetje v naravi, pa vedno manj poznajo.

Učenci od prvega do petega razreda, podaljšanega bivanja in oddelkov s prilagojenim programom so se ta dan odpravili na FIT-aktivni sprehod okrog šole, kjer so izvajali različne gibalne naloge. Najbolj zanimive so bile vsekakor gibalne naloge na jesenski koruzni čutni poti. Učenci so že nekaj dni prej v razredih »ružili« –

luščili koruzo – in s tem krepili prste in razvijali fino motoriko. Petošolci so med delom spesnili tudi pesmice o koruzi. Oluščena koruza, storži, stebela koruze s korenino in brez nje so bila sestavni del čutne poti. Po zrnju so otroci hodili, tudi po vseh štirih, na storžih so lovili ravnotežje, med stebli »vozili slalom«, preskakovali koruzne snope in obiskali šotor iz koruze. Prvošolčki so poleg koruze luščili tudi fižol in pripravili »bučni

slalom«. Poleg navedenih gibanj so otroci lahko izvajali tudi naloge, ki so si jih sami izmislili.

Del svojega koruznega pridelka za jesensko čutno pot nam je odstopila družina Vrh iz Dolnjega Zemona 57. Gospod Dušan je poskrbel tudi za prevoz koruznih stebel do šole. Za nesebično pomoč se jim iskreno zahvaljujemo. **III Marta Bratovič**, koordinatorica FIT-projekta

KOT NE BO NIKOLI VEČ

Jaka Fidel, mentor Stojan Spetič in Erik Keš ob razstavljenih fotografijah

Te dni je v gostilni Štirna v Knežaku na ogled že 25. fotografska razstava s pomenljivim naslovom »Kot ne bo nikoli več«, ki je nastala v okviru fotokrožka na OŠ Knežak v preteklem šolskem letu.

Avtorja sta štirinajstletni **Jaka Fidel** in leto starejši **Erik Keš** iz Knežaka, ki sta pod vodstvom mentorja **Stojana Spetiča**, poznanelega fotografa na zgornjem Pivškem, v fotografski objektiv

ujela posamezne trenutke in vtise ob raziskovanju šolskega okoliša. Za razstavo so izbrali 16 fotografij.

»Ta fotografska razstava je nastala kot plod misli po ogledu filma, v katerem so bile slike Ljubljane pred 20 leti in danes. Za pobudo in pomoč pri nastanku razstave pa se morava še posebej zahvaliti najinemu zvestemu mentorju Stojanu Spetiču, ki naju je vneto vozil po vseh kotičkih

prelepega šolskega okoliša,« sta ob otvoritvi razstave povedala avtorja. Tudi Stojan je pohvalil svoja učenca, ki sta edina izmed sedmih učencev, kolikor jih je obiskovalo krožek na začetku leta, vztrajala do konca. Da se je trud obrestoval, pa kaže tudi uspeh Jaka Fidela, katerega dve fotografiji sta bili sprejeti na natečaju mednarodne fotografske organizacije FIAP na temo Miniature mladih. Prisotne je pozdravila tudi ravnateljica OŠ Knežak **Tea Gustinčič**, ki je mladima avtorjema zaželela, da bi še naprej ohranila ljubezen do fotografije.

Seveda ni šlo niti brez harmonike, na katero je zaigral soavtor razstave Jaka Fidel. Erik Keš, sicer uspešen mladi pesnik, ki letos obiskuje 1. letnik bistriške gimnazije, pa je prebral eno izmed svojih zadnjih pesmi na temo recesije. Otvoritev razstave je popestril še nastop otroškega pevskega zbora OŠ Knežak, **Brina** in **Miha Urbančič** pa sta zaigrala na violini. Razstava bo na ogled še do sredine novembra, ko se bo preselila na OŠ Knežak, kjer jo bodo na ogled postavili ob praznovanju 40-letnice šole. **III**

OBISK VRTCA V ROGAŠKI SLATINI

V soboto, 26. 9. 2009, se je 41 vzgojiteljic in pomočnic vseh vrtcev (razen Pregarij) v občini Ilirska Bistrica podalo na strokovno ekskurzijo v Rogaško Slatino na ogled tamkajšnjega vrtca. Pridružila sva se jim tudi ravnatelj vrtca v Podgradu in ravnateljica vrtca v Ilirski Bistrici.

Dogajanja na področju predšolske vzgoje, odpiranje novih oddelkov, iskanje izvirnih rešitev in prijemov so spodbudili vzgojiteljice in pomočnice k ogledu omenjenega vrtca. Pobuda je nastala na aktivu vrtcev pri okoliških šolah, z veseljem so se jim pridružile tudi kolegice vrtca iz Ilirske Bistrice. Vrtca v Rogaški si za ogled nismo izbrali naključno, saj smo iz različnih virov izvedeli, da gre za zavod, ki je po svojih možnostih in organizaciji lahko zgled za marsikoga. Po velikosti in številu oddelkov (22) je primerljiv s številom oddelkov vseh vrtcev naše občine, po kadrih in programih prav tako, odstopa pa na ravni materialnih pogojev za delo.

V lepem sobotnem dopoldnevu nas je pričakala in pozdravila ravnateljica ga. Metka Fenko, psihologinja in organizatorica prehransko-zdravstvenega režima vrtca. Po uvodni

V vrtcu v Rogaški Slatini nas je sprejela ravnateljica Metka Fenko (levo)

predstavitvi organizacije in njihovih značilnosti smo bili deležni okusne pogostitve. Na ogledu prostorov smo lahko videli, kaj to odstopanje pomeni – prostori in igralnice vrtca niso tipski, njihova ureditev omogoča umestitev posameznih kotičkov in dodatnih namenskih površin. Posebej za te prostore je bila izdelana tudi oprema, ki je izvirna, še najbolj pa so nas presenetile tematske igralnice, ki jih poleg rednih prostorov uporabljajo otroci. Opremljene so za likovno in računalniško dejavnost, imajo LEGO-sobo, knji-

žnico, telovadnico in verjetno bi se našla še kakšna.

Zaenkrat taki pogoji za naše vrtce še niso dosegljivi, vendar so se, glede na možnosti in novo odprte oddelke v naši občini, pogoji za delo in bivanje v vrtcih bistveno izboljšali. Navedeni standard v predstavljenem vrtcu je v veliki meri posledica bistveno višjih cen programov, ki jih za vrtec plačujejo starši in občina v Rogaški Slatini. Razlika v cenah med primerljivimi programi naših vrtcev znaša med 65 in 90 evrov mesečno, pomnožimo s številom otrok v skupini, s številom mesecev in oddelkov in na dlani imamo očitno razliko v standardu in materialnih pogojih za delo.

Ob živahni razpravi in skozi vprašanja in odgovore so udeleženske ekskurzije izmenjale številne izkušnje, izpostavile primere dobre prakse in nazadnje ugotovile, da je v prizadevnosti in delavnosti strokovnih in drugih delavcev vrtcev še najmanjša razlika. Predvideni čas srečanja je minil, kot bi mignil, zahvalili smo se gostiteljem za njihovo prijaznost in se obvezali, da bomo poskušali organizirati in izvesti podobna izobraževanja tudi v bodoče.

Za izvedbo in pomoč pri strokovni ekskurziji se zahvaljujemo Vrtcu Rogaška Slatina in ravnateljici Metki Fenko, območnemu odboru SVIZ-a in g. Tašu Hrvatiniu, za praktična darila pa Občini Ilirska Bistrica, žal že preminulemu g. Srečku Sanaborju, OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad in OŠ Antona Žnidaršiča II. Bistrica. **III Milan Dekleva**, ravnatelj OŠ Podgrad

OBISK GORANA JAGODNIKA

V sodelovanju s košarkarskim klubom Plama Pur Ilirska Bistrica smo na OŠ Dragotina Ketteja 12. oktobra 2009 gostili Gorana Jagodnika, koškarja slovenske reprezentance. V enournem druženju je Goran odgovarjal na naša vprašanja. Zanimalo nas je veliko stvari o njegovi karieri, njegovi vzornikih, treningih ter tudi o evropskem prvenstvu v

košarki na Poljskem. Poleg navdušenih učencev se je Goran srečal tudi z učiteljicami, ki so ga učile v njegovih osnovnošolskih letih. Srečanje se je zaključilo z avtogrami in skupinsko sliko. Val navdušenja pa je Goran požel na koncu ure, ko nam je demonstiral met za tri točke. Bilo je nepozabno! **III Učenci OŠ Dragotina Ketteja**

MODERNO DAROVANJE V MUŠJI JAMI

Na začetku novega šolskega leta je Park Škocjanske jame na bistrski Osnovni šoli Antona Žnideršiča, ki sodi v mrežo šol, pripravil arheološko delavnico za nadarjene učence od 5. do 9. razreda. Na delavnico je prišlo 15 učencev v spremstvu učiteljic **Nadje Baša** in **Helene Pirih Rosa**. Dejavnosti, ki so potekale pod vodstvom arheologinje **Sabine Pugelj**, so bile razdeljene na več delov.

Ker je bila delavnica tudi izobraževalne narave, smo udeleževanje začeli s pogovorom o tem, kaj arheologija sploh je, kaj počnejo arheologi in kaj so počeli ljudje včasih, pravzaprav zelo, zelo dolgo časa nazaj, kakor smo po domače razložili učencem, ki še ne poznajo pojmov prazgodovinsko obdobje, bronasta doba ipd. Že utečena navada je, da si pred začetkom aktivnega dela delavnice udeleženci ogledajo arheološko zbirko. Sledil je ustvarjalni del delavnice, ki smo ga poimenovali

Prazgodovinske oblike. Izdelovali smo raznovrsten nakit, magnetke, različne okraske iz materialov, ki so bili v rabi že v prazgodovini, ali pa prazgodovinske materiale le imitirajo. To so steklene jagode, dasmasa in žica. Delavnice s to tematiko smo

v zadnjih dveh letih izvedli že kar nekajkrat, in sicer za domačine, turiste in OŠ Divača, saj so se izkazale za zelo privlačne.

Prazgodovinske oblike pa so bile pravzaprav le uvod v jedro delavnice tistega dne. Sledilo je presenečenje. Vsak udeleženec je dobil svoj kostum. To je bila tunika, kakršne so mogoče nosili tudi na naših tleh v davnih časih. V tuniki je goste pričakala tudi mentorica delavnice. Njena bolj svečana tunika je ponazarjala funkcijo vodenja delavnice, nosila pa je tudi simboličen pomen. Arheologinja Sabina je skozi delavnico igrala svečenico, po nekaterih teorijah nosilko obrednega dogajanja nad Mušjo jamo, medtem ko so bili gostje iz bistrške šole romarji, ki so prišli darovat podzemnemu bogu, ki prebiva v škocjanskem podzemlju. Vsak romar je vzel svoje darove – predmete, ki jih je izdelal na prvem delu delavnice – in romarska gručica se je podala proti Mušji jami.

Na pol poti pa jih je pričakalo še eno presenečenje, tokrat čisto spontano. Po spletu naključij jim je pot prekrižala še ena arheologija – **Agni Priatelj**, ki se ukvarja z našimi jamami in je do tedaj pridobljeno znanje o škocjanski prazgodovini še malo poglobila. Končno pa je prišlo na vrsto tudi sklepno dejanje – darovanje, ki je bilo seveda le simbolično. Piko na i je dodal še poseben obred za odganjanje dežja, ki jih je lovil in glasba iz flavte ene najmlajših udeleženk, **Jerice Peric**. **III Sabina Pugelj**

KULTURNA ŠOLA LETA

Na OŠ Podgora Kuteževu so se v minulem mesecu razveselili naziva **Kulturna šola leta 2009**, ki ga že šesto leto podeljujeta Zveza kulturnih društev Slovenije in Društvo za razvoj in varovanje GEOSS.

Zaključna prireditev projekta Kulturna šola leta 2009, na kateri so podelili priznanja najbolj zaslužnim šolam na kulturnem področju v minulem letu, je potekala 16. oktobra na Slivni, v geometričnem središču Slovenije.

Na prireditvi je bila povabljen tudi OŠ Podgora Kuteževu, ki se je po mnenju ocenjevalcev izkazala z nadpovprečno kulturno dejavnostjo učencev in učiteljev tako po obsegu kot kakovosti. OŠ Podgora je prejela priznanje »KULTURNA ŠOLA LETA« in plaketo Zveze kulturnih društev Slovenije.

Prireditve so se udeležili mentorica **Magdalena Logar**, vodja bistrške območne izpostave JSKD **Igor Štemberger** ter učenki **Monika Iskra** in **Leja Logar**. Na prireditvi sta bila

prisotna tudi direktor republiškega JSKD **Igor Teršar** in predsednik ZKD Slovenije **Rudi Šimac**. V okviru prireditve so potekale tudi različne delavnice: folklorne, literarne, likovne, gledališke in delavnice kulturne dediščine. V muzeju Kimovec pa je potekala okrogla miza o šoli in kulturni dejavnosti. **III**

ŠOLA PLAVANJA

V času od 22. do 25. septembra 2009 je bila v Logatcu za učence tretjih razredov OŠ Dragotina Ketteja iz Ilirske Bistrice organizirana šola plavanja. Vaditelji so najprej preverili naše znanje plavanja. Razdelili so nas v štiri skupine. Trenirali smo trikrat dnevno po uro in pol. Med treningi smo se sprehajali po okolici, igrali, imeli organizirane dejavnosti in počitek. Zadnji dan bivanja v centru smo imeli preverjanje plavanja. Vaditelji so nas pohvalili, saj smo dosegli odlične rezultate. Podelili so nam: dvajset bronastih in dva modra delfina, tri zlate, tri srebrne in enega bronastega morskega konjička, dva učenca pa sta dobila priznanje za udeležbo. Domov smo se vrnili utrujeni, vendar dobre volje in polni lepih spominov. **III Učenci 3. a in b razreda ter razredničarki**

HIŠA EKSPERIMENTOV SE PREDSTAVI

V torek, 22. 9. 2009, sta nas obiskala dva študenta, Sabina in Blaž, iz Hiše eksperimentov. Pokazala sta nam nekaj poskusov iz zvokologije. Večini učencev je bil najbolj všeč poskus s helijem. Gospodična Sabina je vdihnila helij, nato se ji je glas močno spremenil (zvenel je zelo visoko). Všeč nam je bil tudi poskus z laserjem, s katerim sta prikazala, kako se zvok premika. Lučka laserja, ki je bila usmerjena k steni, je namreč spreminjala obliko. Ob koncu smo

izdelali preprosto glasbilo iz slamice, na katerega smo vsi skupaj zaigrali. Popoldne pa sta Sabina in Blaž za starše in ostale krajanke napravila nekaj poskusov iz jajčologije. Prikazala sta, kako plava jajce na vodi in kako se preveri, če je jajce kuhano ali surovo. Obe predstavitvi sta nas navdušili ter nam na sproščen in zanimiv način približali svet naravoslovnih znanosti. **III Mladi novinarji OŠ Rudija Mahničiča - Brkinca Pregarje**

POHOD ZA ZDRAVJE DROBTINICA 2009

V nedeljo, 18. oktobra, se je skupina pohodnikov iz Ilirske Bistrice odpravila na potepanje po Dolnjem in Gornjem Zemonu. Organizatorjem pohoda, Zdravstvenemu domu, OZ Rdečega križa in Društvu invalidov iz Ilirske Bistrice, sta se pridružila še Društvi Grad in Studenc iz Dolnjega in Gornjega Zemona, ki sta nam pripravila zelo lepo ekskurzijo po domačih krajih.

Štiri ure hoje ob poslušanju in ogledu krajevnih zanimivosti so minile, kot bi mignil. Po toplem čaju in prigrizku in nato še po odlični malici se je večina pohodnikov odpravila še do rojstnega kraja Makse Samsa. Zadovoljni pa smo med potjo domov že kovali načrte za naslednji pohod, da nam bo čim prej spet lepo.

V imenu organizatorjev in udeležencev se gostiteljem iskreno zahvaljujemo – še posebej pa **Primožu Rojcu, Ivanu Simčiču, Iris Dolgan Primc, Marici Vrh** ter skupini, ki je poskrbela, da z Zemonov nismo šli lačni in žejni. Zahvala tudi zavarovalnici **Adriatic Slovenica**, ki je tudi tokrat udeležence nezgodno zavarovala. **III Organizatorji**

MLADI PLANINCI NA ŠESTANOVEM VRHU

V okviru mladinskega odseka planinskega društva Snežnik smo 3. oktobra organizirali tradicionalno srečanje mladih planincev ilirsko-bistriške občine. Tokrat smo se odpravili v Kočanijo, kjer je bil naš cilj osvojitve Šestanovega vrha (1194m). Še pred vzponom smo si z avtobusom ogledali Kočanijo, nato pa se skozi gozd in mimo pašnikov odpravili cilju naproti. Na vrhu se nam je odprl čudovit pogled na Kvarnerske otoke in Učko. Ob zasluženi malici je

skupina stotih planincev izvedela še marsikatero zanimivost o Kočaniji. Pred spustom v dolino pa so najbolj pridnim mladim planincem mentorice podelile zaslužene zlate, srebrne in bronaste znake. Polni lepih vtisov smo se poslovili v pričakovanju novega planinskega izleta, ki bo v novembru. Upamo, da nas bo tudi na naš naslednji cilj pospremlilo lepo sončno vreme. **III Andrej Novak**, vodnik PZS

Dragi starši in otroci!

V soboto, 5. decembra 2009, nas bo na Dolnjem Zemonu obiskal Sv. Miklavž. Pričakali ga bomo v Gradu ob 17.30 uri.

Najprej si bomo ogledali otroško igrico, zatem pa skupaj z Miklavžem odšli na sprehod z baklami do cerkve Sv. Mihaela. Tam bo sledilo obdarovanje.

Da bo Miklavž vedel za koga vse mora pripraviti darilo, je potrebno kupiti Miklavžev bon. Cena bona je 12 €, 1 € pa stane vstopnica za odrasle. Bone in vstopnice dobite v Okrepčevalnici Zemonska Vaga ali pri Iris (041 369 687), Primož (031 329 364). Zadnji dan za nakup bona je 30.11.2009.

Zaradi organizacije miklavževanja vas prosimo, da čim prej kupite bon ali vsaj potrdite udeležbo na 041 369 687 ali na iris.primc@gmail.com.

PESTER LITERARNI VEČER Z IVANOM SIVCEM

Knjižnica Makse Samsa je minuli mesec gostila znanega slovenskega pisatelja, publicista, popotnika in človeka mnogoterih zanimanj Ivana Sivca, ki so mu na literarnem večeru prisluhnili številni obiskovalci.

Ivan Sivec je zelo plodovit in eden najbolj branih slovenskih sodobnih pisateljev. Rojen je bil 23. maja 1949 v Mostah pri Komendi, živi pa v Mengšu. Po poklicu je slavist, delal je kot novinar in urednik na RTV Slovenija. Na ljubljanski Filozofski fakulteti je diplomiral na slavistiki, na etnologiji pa si je pridobil naslov magister etnoloških znanosti. Sodeloval je pri pripravi Enciklopedije Slovenije in Slovenskem etnološkem leksikonu. Od leta 1987 je član društva slovenskih pisateljev. Napisal je kar 101 knjigo, natisnjenih pa je bilo že več kot 300.000 izvodov njegovih knjig.

Več njegovih knjig je bilo ponatisnjenih, nekaj tudi dramatiziranih, o njegovih romanih Pozabljeni zaklad in Vlomilci delajo poleti sta bila posneta filma in televizijski nadaljevanji. Kot je povedala direktorica knjižnice Makse Samsa **Damijana**

Pisatelj Ivan Sivec in direktorica Knjižnice Makse Samsa Damijana Logar

Hrabar, ki je na literarnem večeru vodila pogovor z avtorjem, si bralci v slovenskih knjižnicah dnevno izposodijo več kot 100 Sivčevih knjig. Piše več različnih literarnih žanrov, od slikanic za najmlajše, knjig za mladostnike, knjige s športno tematiko, pustolovske in socialno psihološke romane, spominsko prozo, humorne pripovedi, knjige o glasbi, potopise, bibliografske in zgodovinske romane. Napisal pa je tudi več kot 2500 besedil za glasbo.

Za ustvarjalno delo je prejel številne nagrade, med drugim zlato Kersnikovo plaketo za literarno ustvarjanje

in Souvanovo nagrado za življenjsko delo, imenovan je bil tudi za glasbenega kralja, celovečerni film Pozabljeni zaklad, posnet po Sivčevi literarni predlogi, pa je prejel Zlato rolo.

Ivan Sivec je tudi na literarnem večeru v Ilirski Bistrici pokazal, da se v njem skriva prava zakladnica zgodb in zanimivih ankdov, ki še čakajo, da jih izlije na papir. Seveda pa ni naključje, da je večer popestril tudi ansambel Snežnik, saj je prav Sivec zanje napisal uspešnici Na morskem peščini in Brkinska slivovka, ki so ju zaigrali uvodoma. **III**

PLES IN PESEM STA POVSOD DOMA

Zelo aktivni člani folklorne skupina Gradina so v Domu na Vidmu pripravili zanimivo prireditev z naslovom Ples in pesem sta povsod doma in v goste poleg domače Brštulin bande povabili še mlade tamburaše iz Košane ter folklorno skupino Luka Kramolc iz Šentanela na Koroškem.

Folklorna skupina gradina iz Ilirske Bistrice, ki deluje od leta 2003, nastopa na številnih kulturnih prireditvah po Notranjski, Primorski, v tujini in zamejstvu. Sestavlja jo devet plesnih parov ob spremljavi dveh harmonik in klarinetista. Pod vodstvom Antuna Jegra in v nošah bistriških stanov iz 19. stoletja se predstavljajo s plesnimi programi

pretežno bistriških, tržaških in istrskih plesov. Tokrat so se predstavlili s pesmijo in plesom Gremo po kolač in sklopom plesov Tržaška šagra.

Naslednja je nastopila vokalno instrumentalna skupina Brštulin banda, ki deluje v sklopu KETŠD Alojzij Mihelčič iz Harij. Ime si je nadela po »brštulinu«, s katerim so včasih gospodinja žgale surovo kavo ali kavne nadomestke. Člani skupine prepevajo ljudske pesmi ob spremljavi harmonike in preprostih glasbil, kot so drumlce in lončeni bas ter različna stara orodja in pripomočki: latca, malnc, sito, pinja, pila, grablje, ribežnik, brštulin...

Folklorna skupina Luka Kramolc, ki

je prišla v goste iz majhne turistične vasice Šentanel, nosi ime po rojaku, ljudskemu vižarju in zbiralcu ljudskega blaga Luki Kramolcu. Njeni člani negujejo in ohranjajo prvobitnost svojega kraja, plešejo koroške pleske, ki so izraz trdega življenja koroškega kmeta in so jih plesali ob raznih priložnostih. Plesi so se ohranili na kmečkem podeželju do konca 2. svetovne vojne. Bistričanom so se predstavili s spletom plesov Hotuljska polka in Steljeraja.

Kot zadnja pa je nastopila Tamburaška skupina Vremščica iz Košane, ki je bila ustanovljena skupaj s pevskim društvom že konec leta 1905 in je z vmesnimi prekinitvami delovala vse do 70. let preteklega stoletja. Lansko leto so člani mladinskega društva Za hec iz Košane na kulturno društvo Košana naslovili pobudo o obuditvi tamburaške sekcije, ki je padla na plodna tla. Tako je letos stekla obnova starih, že precej dotrajanih instrumentov, na katerih se sedaj preizkušajo nadebudni samouki iz košanske doline.

Člani FS Gradina so goste iz Koroške pod pokroviteljstvom župana Antona Šenkinca popeljali tudi na ogled gradu Prem z muzejsko zbirko, ki jim jo je predstavil kustos Ivan Simčič. III

KORAK ZA KORAKOM

Nastanek folklorne skupine Brkini seže v daljno leto 1999, ko so se v vasici Tatre zbrali številni plesalci in plesalke z željo po obujanju starih običajev in plesov. Idejni vodja in pobudnik je bil gospod Boris Ivančič iz Ostrovice skupaj s sestrama Barbaro in Pavlino Grželj, ki sta prevzeli mentorstvo in ter pridobili naziv izprašani vodja odrasle folklorne skupine. Na začetku je pomagal tudi Dejan Bernetič in seveda harmonikaša iz Tater – Roman Mahne in Peter Filipčič.

Sprva niti so plese, ki so se jih naučili, predstavili kar v belih srajčkah in v črnih hlačah oz. krilih. Sčasoma so si dali izdelati noše, ki so bile značilne za Brkine izpred sto let. Od takrat so se kot skupina vsako leto udeležili območnega tekmovanja, ki mu je sledilo regijsko. Leta 2003 jim

je celo uspelo priti na državno revijo v Beltince, kjer so se predstavili s spletom »Brkinska ohcet«.

Skozi leta so pripravili širši javnosti tudi več celovečernih iger. Prva je bila »Brkinska ohcet«. Sledile so ji še

»Pr'dohtarju« in »Edu ta bo zate«, ki je požela ogromen uspeh, saj so jo morali uprizoriti kar devetkrat. Nato je prišla na vrsto igra z naslovom »Ive ovce pase«, ki so jo Brkinci odigrali v novo zasnovanih nošah,

prvič predstavljenih na 5. obletnici njihovega delovanja in segajo 150 let v preteklost. Spontano pa je nazadnje prišla igra z naslovom »Dreta šuštarja Lujza«.

Konec vsakega leta pa za svoje občane priredijo Brkinski večer in s tem sklenejo celotno leto. Letošnje leto pa bodo zaključili malce drugače kot prejšnja, saj praznujejo

10 let delovanja. V ta namen so si rezervirali celotno športno dvorano v Hrpeljah, ker bi radi, da 14. novembra praznujejo z njimi tudi vsi, ki imajo radi stare običaje in kulturo. Na odru se bodo tisti večer zvrstili: Malibu, Navihani Lisjaki, Utrip, Slavniki, Volk folk, FS Gradina, FS Val Piran, Bistrške škuorke, Nina Počkaj, FS Brkini in Brkinska banda

ter še kakšen skriti gost. Večer prej, 13. novembra, pa v domu Hrpelje pripravljajo predstavitev knjige, v kateri bodo predstavljene zgodbe in pesmice iz naših krajev. Za popestritev bodo poskrbeli Hruški fanti, otroška folklorna skupina Tuščak, Brkinska banda, prireditev pa bo povezoval Danijel Cek. Vabljeni! .III Anja Kirn

10 LET DRUŠTVA AHEC JASEN

Društvo Ahec iz Jasena, ki v letošnjem letu slavi desetletnico delovanja, je okrogel jubilej proslavilo zadnjo nedeljo v oktobru na prireditvi v do zadnjega kotička napolnjeni dvorani Doma na Vidmu.

Prireditev ob praznovanju desetletnice delovanja Društva Ahec Jasen so s Pozdravno pesmijo, ki jo je uglasbil **Dimitrij Grlj**, otvorili slavljenci večera Mešani pevski zbor Ahec. Začetki zbora segajo v pozno poletje leta 1999. Za jasenski shod so se zbrali pod vodstvom **Saše Boštjančiča** in zapeli svoj prvi mašni program, pod kostanji ob žihvahni pomašni pogostitvi pa sklenili, da ustanovijo pravi zbor. Za božični večer istega leta so že prepevali dve ljudski in nekaj božičnih pesmi, še ne leto zatem pa so se udeležili občinske revije pevskih zborov in imeli kar nekaj nastopov.

Od uradne ustanovitve Društva Ahec, 24. novembra 2000, ko je pobudnica in prva predsednica društva **Magdalena Logar** začrtala pot v prihodnost zbora in društva, so člani sklenili, da bo društvo odprto za različne dejavnosti – poleg pevskih in kulturnih tudi za športne aktivnosti, vseskozi pa so pazili, da so v društvo usmerjali tudi mlade. »To je bil začetek številnih dejavnosti društva, ki so združile vaščane in začele oživljati spomin na pozabljeno naravno in kulturno dediščino kraja,« je v bogato brošuro, ki so jo izdali ob desetletnici, zapisla predsednica društva **Majda Ferlež**.

Ob zboru so ustanovili še oktet Jasenski pevci, ki ga vodi Saša Boštjančič, skupina mladih je ustanovila ansambel Osminka, kasneje pa je moški del zbora ustanovil še skupino vaških godcev z imenom Kergelci iz

pod Ahca. Ob tem ne gre pozabiti cerkvenih pevcev, ki pojejo v jasenski cerkvi ob vaškem shodu, na pogrebih ter vsako nedeljo v cerkvi sv. Jurija. V okviru društva jasenska dekleta in člani društva že nekaj let ob Miklavžu pripravijo krajše dramske uprizoritve in obdarovanje za otroke. Društvo vsako leto organizira tudi nekaj tradicionalnih prireditev, kot so božični koncert v Jasenu, vaški shod in pohod na Ahec ob dnevu državnosti.

Da je delovanje društva res široko, pa dokazuje tudi igralska skupina, ki v zadnjem času večkrat presenetili s sproščeno in pristno igro v narečju. Za to priložnost so uprizorili resnično prigodo iz Jasena »Žegnano vodo«, s katero so nasmejali občinstvo. Poleg vseh naštetih, ki so s petjem in igro oblikovali bogat kulturni program, so na prireditvi zapeli še Zvonejski kanturi iz Hrvaške in ansambel Bistrce. Posebno pozornost pa si je seveda zaslužil mešani pevski zbor Ahec, ki svoje delo utrjuje s številnimi nastopi na občinski reviji, Primorski

poje in drugih prireditvah.

Med številnimi čestitkami in dobrimi željami je za uspešno delo članom društva Ahec čestital tudi župan **Anton Šenkinc**, ki je poudaril, da je Društvo Ahec dokaz, da se v razmeroma kratkem času s trdim trudom in delom da marsikaj narediti. »Dosežke društva še posebej cenimo zato, ker so plod nesebičnega odrekovanja in truda ljudi, ki delajo izključno na prostovoljni ljubiteljski osnovi,« je dejal župan in zaželel, da bi jim nastajajoči vaški dom v prihodnje dal še dodatnega zagona in moči. Posebno pozornost pa je pevskemu zboru in društvu Ahec s svojo priornostjo izkazal tudi predsednik Zveze kulturnih društev Slovenije in Združenja pevskih zborov Primorske **Rudi Šimac**.

Ob tem jubileju so nekaterim članom podelili Gallusova priznanja za večletno ustvarjanje, v avli Doma na Vidmu pa je bila na ogled tudi razstava o desetletnem delovanju društva. III

PRESTIŽNO PRIZNANJE MARJANU KREBLJU

Znan bistriški fotograf Marjan Krebelj je eden od zmagovalcev četrtega mednarodnega fotografskega natečaja revije National Geographic Slovenija.

Na natečaj te ugledne, svetovno znane revije je prispelo kar 642 fotografij odraslih bralcev in 115 fotografij mladih. Komisija, ki so jo sestavljali fotografinja **Barbara Čeferin**, urednik fotografije **Arne Hodalič** in odgovorna urednica **Marija Javornik**, je izbrala zmagovalce v treh tekmovalnih temah: Ljudje, Kraji in Narava v obeh starostnih kategorijah.

Marjan Krebelj je zmagovalec v kategoriji Kraji, najboljšo fotografijo na temo Ljudje je posnel **Jure Kravanja**, na temo Narava pa **Aleš Kreže**. Zmagovalne fotografije bodo objavljene v novembrski številki revije National Geographic Slovenija, prav tako pa bodo sodelovale na mednarodnem natečaju v Washingtonu, kjer bodo na sedežu društva National Geographic Society podelili priznanja najboljšim fotografom iz celega sveta.

In kako je nastala zmagovalna fotografija Marjana Kreblja? »Fotografija je bila posneta julija v Puli na Hrvaškem. Medtem ko sem čakal na koncert Eltona Johna, sem se

sprehajal po mestu in na trgu pri mestnih vratih, ki jih lahko vidite na fotografiji v ozadju, naletel na akrobatsko skupino,« je pojasnil Marjan. Predsednik komisije Arne Hodalič je ob videoprojekciji fotografij na ljubljanskem gradu, kjer so 20. oktobra podelili priznanja zmagovalnim fotografom, pohvalil Marjanovo fotografijo, za katero sprva skorajda ni verjel, da ni fotomontaža. Najboljše fotografije so na ljubljanskem gradu

tudi razstavili in bodo na ogled še do 9. novembra, 10. novembra pa jih bo mogoče kupiti na dobrodelni dražbi. Zmaga na takem natečaju za vsakega fotografa gotovo pomeni izjemno čast in priznanje. »Gre predvsem za potrditev, da delaš prav, da razmišljaš v pravi smeri,« je povedal Marjan, ki ga je fotografski objektiv očaral pri desetih letih, zadnjih nekaj let pa se s fotografiranjem ukvarja tudi profesionalno. III

REGIJSKA LIKOVNA RAZSTAVA KOLAŽ

Med 1. in 18. oktobrom je bila v Knjižnici Makse Samsa na ogled 9. regijska likovna razstava primorskih likovnih ustvarjalcev na temo Kolaž, ki je potekala pod okriljem republiškega Javnega sklada za kulturne dejavnosti (JSKD).

Kot je povedal koordinator bistriške območne izpostave JSKD **Igor Štemberger**, ki je na otvoritvi razstave v Ilirski Bistrici pozdravil obiskovalce, se je na razpis prijavilo kar 47 likovnih ustvarjalcev s celotnega območja južne Primorske, ki zajema izpostave

JSKD v Piranu, Izoli, Kopru, Sežani, Postojni in Ilirski Bistrici. Regijska selektorica **Nives Mavrin** je prispela dela ocenila in izbrala 22 najboljših, ki so bila na ogled na razstavi. Med njimi je bil tudi kolaž z naslovom Pogled na svet, ki ga je ustvarila bistriška likovnica **Neva Macarol**. Izbrana dela iz vseh osmih regijskih razstav po Sloveniji si bo ogledal tudi državni selektor, ki bo izbral najboljša med njimi, in ta bodo sodelovala na državnih razstavi JSKD naslednje leto. Letos ustvarjalci torej niso bili ome-

jeni z vsebino ali slogom, temveč s tehniko ustvarjanja. Kolaž kot posebna slikarska tehnika, za katero je značilno sestavljanje, lepljenje in druge aplikacije različnih materialov, se v Evropi pojavi v zgodnjem 20. stoletju z obdobjem kubizma. Posebnost kolaža pa je predvsem v tem, da ustvarjalcu dopušča izjemno svobodo in širino pri notranjem izražanju, je pojasnila **Mateja Palčič**, strokovna sodelavka pri JSKD. Tudi na oddanih kolažih so prisotne vse te značilnosti. »Sledimo namerno iskanim in izbranim stvarem, ki že s svojo bitjo angažirajo gledalca v kritično razmišljanje, pogosto tematsko pogojeno s problemi ekologije in globalizacije, kratka, sleherna razstavljena podoba nam deluje kot skrajno subjektivni nagovor na trenutno aktualno čustveno ali mentalno okupiranost vsakega likovnika,« je zapisala regijska selektorica **Nives Mavrin**. Otvoritev razstave je obogatil nastop pevske skupine Resa. III

SPOMINSKA PLOŠČA OB 100-LETNICI SKLADATELJA RADOVANA GOBCA

Z odkritjem spominske plošče na rojstni hiši Radovana Gobca v Podgradu se je zaključil skoraj enoletni projekt kulturnega društva Podgrad ob praznovanju 100-letnice rojstva tega priznanega skladatelja, dirigenta in glasbenega pedagoga.

Prvič so spominn na skladatelja **Radovana Gobca** počastili 31. maja, na predvečer stoletnice njegovega rojstva, na kratki slovesnosti pred Narodnim domom v Podgradu, ko so nastopili trije zbori: MeCePZ Podgrad, MePZ Avgust Šuligoj in moški zbor Dragotin Kette. V sodelovanju z bistrškim Primorskim numizmatičnim društvom so takrat izdali tudi dopisnico z dotiskom motiva R. Gobca in osebno pošto znamko ter poštni žig, ki jih je oblikovala **Jeronima Kastelic**. Ob odkritju spominske plošče 10. oktobra pa so izdali tudi barvno zloženko z življenjepisom avtorja.

Spominsko položčo (izdelavo je financirala KS Podgrad) sta ob prisotnosti številnih gostov, med njimi tudi župana **Antona Šenkinca** in Gobčevih sorodnikov, odkrila predsednik KD Podgrad **Mitja Ivančič** in skladatelj sin **Mitja Gobec**. Slednji je prebral tudi odlomek iz dnevnika svojega deda **Dragotina Gobca** o tedanjem življenju v Podgradu, kamor se je po poroki preselil leta 1903 in tu ostal devet let. V Podgradu so se mu rodili tudi štirje sinovi, med

Na slovesnosti ob odkritju spominske plošče je zbrane nagovoril tudi skladatelj sin Mitja Gobec

njimi Radovan kot najmlajši.

O delu Radovana Gobca pa je spregovoril znan bistrški zborovodja **Dimitrij Grlj**, ki je bil tudi Gobčev učenec in eden od pobudnikov za postavitve spominske plošče. »Radovan Gobec je pomemben del svoje nemajhne ustvarjalnosti in energije posvetil komponiranju in zborovodstvu. Dolga leta je vodil Partizanski invalidski pevski zbor. Priredil in ustvaril je veliko partizanskih pesmi, ki jih še danes prepevamo ne samo v Sloveniji, ampak s posebnim zanosom tudi zamejski rojaki v Italiji in na Koroškem. Najbolj poznane so pesmi: Svobodna Slovenija, Pesem o svobodi in Bohor je vstal. Enajst let je Radovan Gobec vodil tudi APZ

Tone Tomšič in ga postavil na evropsko ugledno raven,« je povedal Grlj.

Tudi kulturni program je bil v znamenju zborovskega petja skladb iz bogatega opusa Radovana Gobca. Najprej je zapel otroški pevski zbor iz OŠ Podgrad pod vodstvom **Damjane Kinkela**. Sledil je nastop združenih zborov MeCePZ Podgrad in MePZ Avgust Šuligoj iz Ilirske Bistrice, kis ta mu dirigirala Dimitrij Grlj in **Stanko Čeh**. Kot slednji pa se je predstavil Partizanski pevski zbor iz Ljubljane pod vodstvom **Francija Gornika**.

KD Podgrad se zahvaljuje donatorjem: Banki Koper d.d., Plami-pur d.d., Termoplastom d.o.o., Ključavničarstvu Spasovič Bojan s.p., Občini Ilirska Bistrica, Gostilni Erna, Pizzeriji Cocolo, Pensionu in restavraciji Isabella, Sotlar d.o.o., Motelu Finida, Vinakras Sežana, Franjkovič Vladu s.p., Cvetličarni Polona in Marku Hrabarju. III

Kraške lekarnе Ilirska Bistrica LEKARNA ILIRSKA BISTRICA

Gregorčičeva cesta 8a
tel.: 00 386 571 11 751

DELOVNI ČAS
od ponedeljka do petka: 7.00 - 19.00 ure;
sobote: 7.00 - 14.00 ure

DEŽURSTVO
delavniki in sobote: 19.00 - 21.00 ure
nedelje in prazniki: 9.00 - 11.00 ure
in 18.00 - 19.00 ure

DRAGOCENI DOKAZI 500-LETNE PRISOTNOSTI RIMA PRI NAS (1. DEL)

Pri obujanju spomina na davno preteklost in ustreznem vrednotenju tedanjega dogajanja v naših krajih si v odsotnosti načrtnih raziskav lahko pomagamo le z »drobtinami«. To so žal le ostanki ostankov redkih predmetov iz nekdanjih grobov, ki so prihajali na dan predvsem pri oranju. Zaradi pomanjkanja znanja in osveščenosti je bila namreč večina predmetov izgubljena. Redko izjemo predstavljajo tukaj opisani, na prvi pogled sicer nepomembni predmeti, a nam v resnici odkrivajo kar nekaj stoletno dogajanje na našem ožjem prostoru.

Amaterska dejavnost in večkratni obiski spodaj podpisanega na gradišču na Doljnem Zmonu so vzbudili pozornost domačina **Jožeta Širclja**, ki sicer budno spremlja vse, kar se dogaja v zvezi z gradiščem. V zgodnjem jutru nekega spomladanskega dne mu je ob nabiranju gob pritegnila pozornost nenavadno izredno velika »goba« na robu pravkar zorane njive. Po presenečenju ob ugotovitvi, da gre za kamniti pokrov žare, je kmalu nato sledil skupni obisk pri lastniku njive na Doljnem Zemonu.

Kljub na začetku sicer nekoliko zadržanem razgovoru z zakoncema **Marijo** in **Mihaelom Štembergerjem**, sicer zelo prijaznima in kljub letom izredno živahnima in razgledanima sogovornikoma, se je izkazalo, da sta pravi vir izredno bogatih podatkov o svojem kraju. Oče Mihael je najprej opisal, kako je pri oranju na svoji njivi ob pomoči obeh hčerk

Pokrov najdene kamnite žare iz rimskega groba

s plugom zadel ob kamnit negibljiv predmet. Že zaradi varnosti pluga se je lotil odkopavanja s krampom in prišel do kamnite žare. Zaradi izredne teže jo je le mukoma izvlekel na plano. Vsebinsko žare, »neko črno zemljo«, po njegovi pripovedi, je strel na njivo. Pri površnem pregledu, očitno žganine pokojnega, pa niso zaznali dodatnih predmetov, ki so sicer običajni v rimskih žarah. Žaro je nato na vozu odpeljal domov, pokrov pa pustil na robu njive, kjer ga je pozneje našel »naš grobar«.

Razgovoru in pojasnjevanju o običajih rimskega obreda pokopa in izredne važnosti pridakov za našo zgodovino, je sledilo izredno presenečenje. Gospa Marija je iz sobe prinesla majhen papiranti zavitek s presenetljivo vsebino: posebno oblikovana, le nekaj gramov težka

Rimske kamnite žare z območja Ogleja (Arheološki muzej)

zlata uhančka, nekoliko mehansko pretisnjena, kar se je očitno zgodilo ob obredu pokopa, sicer pa izredno lepo ohranjena. Gospa Marija, ki je uhanke verjetno skrbno hranila zaradi skromne vrednosti zlate kovine in morebitne uporabe v sili, je ob pojasnjevanju zgodovinske vrednosti rade volje pristala na predlog, da uhanke predložimo na ogled in strokovno oceno arheološkemu inštitutu ZRC SAZU v Ljubljani.

Tam so jih ustrezno zgodovinsko opredelili, izrisali in ugotovili, da so proizvod zlatarske delavnice iz Ogleja, od koder je bila uvožena tudi zgoraj opisana žara. Sicer pa moramo pojasniti, da uhani niso bili najdeni v žari, pač pa pri obdelavi zemlje na površini njive. Očitno so bili iz razbite lončene žare s plugom izrinjeni na površino, kjer je ob okopavanju prvega našel gospodar Mihael, drugega pa v neposredni bližini ob pletju žena Marija. S tem pa presenečenjem še ni bilo konec. (Nadaljevanje prihodnjič) **III Franc Poklar**

Zlati uhani iz rimskega groba na Doljnem Zemonu s posebnim detajlom obdelave glavnice

Vse najditelje dragocenih arheoloških predmetov pozivamo, naj o zanimivih in zgodovinsko pomembnih predmetih obvestijo pristojne strokovne osebe.

OBVESTILA OZ RDEČEGA KRIŽA ILIRSKA BISTRICA

V novembru 2009 bomo sprejemali blago v našem skladišču

NUJNO POTREBUJEMO: vse za dojenčico, staro 1 mesec

- ženske in moške bunde, hlače, puloverje ...
- toplo posteljnino in odeje,
- otroška topla oblačila (trenirke, bunde, puloverje, hlače ...)

Blago bomo sprejemali vsak torek od 16. do 17. ure!

Če želite prispevati denarna sredstva, jih, prosimo, nakažite na naš račun: **TRR št. 1010 0002 9208 538.**

Sredstva bomo namenili družinam iz socialno šibkega okolja, otrokom, katerih starši so izgubili službo, za nakup hrane, za plačilo položnic itn.

Vabimo vse, ki bi želeli pomagati pri zbiranju in razdeljevanju blaga in hrane v našem skladišču ter postati prostovoljci Rdečega križa Slovenije, da se oglasite na našem naslovu. Veseli bomo vaše pomoči.

20 LET SKUPINE STARIH ZA SAMOPOMOČ

Skupina starih ljudi za samopomoč je skupina naključno zbranih starih ljudi, ki se srečujejo enkrat tedensko. Temeljna dejavnost v skupini je pogovor, ki se nanaša na teme, ki člane povezujejo. Povezovanje starih v skupinah rešuje problem osamljenosti, zmanjšuje socialne stiske, razvija samopomoč, solidarnost in medsebojno pomoč, ohranja psihofizično aktivnost in spodbuja prostovoljno delo.

Prva skupina starih za samopomoč v institucionalnem varstvu je bila ustanovljena leta 1987 v Domu upokojencev Izola. Prva skupina v domačem okolju v RS pa je bila ustanovljena leta 1989 v vasi Veliko Brdo, ustanovila pa jo je **Mimica Primc**, takrat zaposlena na centru za socialno delo Il. Bistrice. In ravno ob 20. obletnici tega dogodka je bilo 15. oktobra v Litiji organizirano prvo vseslovensko srečanje prostovoljk in prostovoljcev – voditeljic in voditeljev skupin starih za samopomoč.

Projekt skupin starih za samopomoč se je v vseh teh letih zelo razširil, tako da je danes ustanovljeno že 505 skupin, v katere je vključeno

preko 5000 starostnikov. Častna pokroviteljica vseslovenskega srečanja je bila ga. **Barbara Miklič Türk**, ki je posebej poudarila pomen prostovoljstva v današnji družbi in državi. Izračuni namreč kažejo, da bi za delo 800 prostovoljcev, ki trenutno vodijo skupine brezplačno, potrebovali približno 55 redno zaposlenih ljudi.

Projekt skupin starih za samopomoč je na lokalnih ravneh organiziran v okviru medgeneracijskih društev, ki se združujejo v Zvezo društev za socialno gerontologijo Slovenije. V Il. Bistrici delo poteka v okviru **Medgeneracijskega društva**

Spoštovani!

OZ RKS Ilirska Bistrica vas vabi, da namesto državi namenite 0,5% vaše dohodnine naši organizaciji, ki bo sredstva porabila za pomoč otrokom, starejšim in drugim revnejšim prebivalcem naše občine.

Sporočite vašo odločitev na DAVČNI URAD v Ilirski Bistrici in pomagajte, da bomo pri nas vsi živeli boljše!

ZAHVALA

Območno združenje Rdečega križa Ilirska Bistrica se pristrčno zahvaljuje vsem, ki ste darovali večje količine hrane in krompirja v našo košarico v trgovini ENGROTUŠ v Ilirski Bistrici.

Posebno zahvalo namenjamo prijaznemu osebju omenjene trgovine, ki velikodušno pomaga pri zbiranju in odpremi blaga, ki ga sproti razdelimo med socialno šibke občane in občanke naše občine.

Območni odbor RKS Ilirska Bistrica

JESEN, organizatorka lokalne mreže pa je še vedno Mimica Primc, ki je bila tudi pobudnica za ustanovitev društva. Deluje 8 skupin, ki jih vodi 14 prostovoljk in v katere je vključeno 85 starostnikov.

Prostovoljstvo je humano in plemenito delo, ki ga v današnji materialistično usmerjeni družbi zelo pogrešamo. Vsem, ki kljub nevzpodbudnemu okolju karkoli storijo za sočloveka, želim obilo moči in zdravja za nadaljevanje poslanstva. Mimici Primc in vsem prostovoljkam, ki vodijo skupine starih za samopomoč v Il. Bistrici, pa iskrene čestitke ob jubilejnem dogodku in želja za uspešno delo tudi v naprej. **III Miranda Vrh**, Predsednica MD Jesen

SREČANJE OB OBLETNICI DOMA STAREJŠIH

V bistriškem Domu starejših občanov so tudi letos v oktobru pripravili vrsto dogodkov, s katerimi so obeležili mednarodni dan starejših. Osrednji dogodek pa je bilo gotovo tradicionalno srečanje stanovalcev, njihovih svojcev ter delavcev in zunanjih sodelavcev ustanove, ki se je odvijalo 10. oktobra v do zadnjega kotička polni večnamenski dvorani doma.

Letos so srečanje združili s praznovanjem polnoletnosti Doma starejših občanov, ki je svoja vrata odprl 11. oktobra 1991. Potem ko so v naslednjih letih z dvema prizidkoma z visokim bivalnim standardom še povečali zmogljivost doma, ta danes oskrbo nudi 230 stanovalcem, v dnevnem varstvu pa sprejmejo še 15 starejših. Zanje skrbi več kot sto zaposlenih.

Direktorica Doma starejših **Marija Šlenc Zver**, ki je na srečanju pozdravila stanovalce in njihove svojce, pa je ob tem dejala, da po obdobju pridobivanja in rasti prihaja čas, ki si ga ne želijo, vendar pa bi si bilo neodgovorno pred njim zatiskati oči. »Stanje v državi, pa tudi na področju institucionalnega varstva, nas sili v situacijo, ko se bomo morali kljub visokim pričakovanjem svojcev in stanovalcev ter naših želja, da bi vam ustregli, morali soočiti z nižanjem standarda. Poleg poslabšanja finančnega stanja, ki pesti tako nas izvajalce kot tudi mnoge plačnike naših storitev, se od-

pira še občutljivo poglavje o razmejitvi nalog financiranja med socialo in zdravstvom. Kaj nam to prinaša, še ne vemo natančno,« je opozorila direktorica.

Stanovalce in zaposlene v domu je pozdravil tudi župan **Anton Šenkinc**, ki je stanovalcem zaželel prijetno bivanje v naši občini. Ob tej priložnosti so posebno voščilo namenili devetim stanovalcem, ki v domu prebivajo že vseh 18 let, čestitali pa so tudi 40 zaposlenim, ki v domu prav tako vztrajajo že od samega začetka. Druženje ob kavi in čaju se je nadaljevalo

v prijetnem vzdušju, za katerega so poskrbeli Samopomočna skupina dobrih želja, amsambel Nostalgija in čarovnik Andrej.

V okviru dneva odprtih vrat so 8. oktobra organizirali tudi voden ogled doma. Ogledati si je bilo mogoče prikaz nege bolnika v domačem okolju, obiskovalce pa so poučili tudi o tem, kako ravnamo z dementnim bolnikom. Na ogled so postavili tudi izdelke stanovalcev in fotografije, ki so nastale med letom ob različnih priložnostih. III

DEJAVNOSTI V DRUŠTVU INVALIDOV

PRAVNA POMOČ

V torek, 17. novembra 2009, ob 17. uri na sedežu društva v Ilirski Bistrici, Gregorčičeva 8 d, organiziramo **brezplačno pravno pomoč** s področja delovnopravne zakonodaje za invalide v delovnem razmerju, brezposelne invalide, ki iščejo zaposlitev oziroma čakajo na zaposlitev, in invalide, ki imajo nerazrešena vprašanja s svojim statusom.

Pravno svetovanje o pravicah invalidov ob odpovedi pogodbe o zaposlitvi in drugih vprašanih bo nudila strokovna sodelavka Zveze delovnih invalidov Slovenije iz Ljubljane.

DELAVNICE

V sodelovanju z Zdravstvenim domom Ilirska Bistrica nam bo ga. Andreja Rebec, referentka za zdravstveno vzgojo, v sredo, 4. novembra 2009, ob 10. uri na sedežu društva predavala o **težavah s prostato**.

Delavnice **ročnih spretnosti** pa bodo potekale 11., 12. in 13. novembra 2009 s pričetkom ob 10. uri na sedežu društva in jih bo vodila ga. Olga Pirnat.

MEDNARODNI DAN INVALIDOV

S kulturno prireditvijo ob zaključku pedagoške akcije pod geslom »**Eden**

drugemu ognja dajmo« bomo letos v sodelovanju z učenci Osnovne šole Rudolfa Ukoviča iz Podgrada obeležili tretji december, mednarodni dan invalidov. Prireditve bo potekala prav na ta dan v popoldanskem času na tej šoli.

Delavnice za izboljšanje zdravja bodo potekale tudi v naslednjem letu, in sicer vsako prvo sredo v mesecu. Zanimive teme: klopni meningitis, preventiva osteoporoze, zdrav življenjski slog, inkontinenca in zdravi pod soncem.

Prijazno vabljeni, da se v čim večjem številu udeležite teh dejavnosti. III
Jožica Žibert

PRAVLJIČNE URICE V KNJIŽNICI

Oktober je mesec, ko knjižnica Makse Samsa povabi otroke in starše na jutranje tedenske ure pravljic. Namenjene so tistim otrokom, ki ne obiskujejo vrtca. Na začetnem srečanju se je zbralo veliko število otrok in staršev, ki so jim za dobrodošlico zaplesali in zapeli vrtčevi otroci iz skupine Ježki.

Ure pravljic bodo potekale od oktobra 2009 do maja 2010 vsak torek, in sicer za štiri- in petletnike od 10. do 11. ure, za triletne otroke pa med 11.15 in 11.45. Delavki knjižnice, pravljíčarki Vlasta in Tamara, že vrsto let s pripovedovanjem pravljíc burkata otroško domišljijo. Na urah pravljíc bodo tudi letos posebno pozornost posvetili praznikom, ki so za otroke še posebej privlačni, kot so prihod dedka Mraza, novo leto, pust in velika noč. Za spomin na prvo srečanje pa sta pravljíčarki otrokom podarili ročne lutke – medvedke.

V jesenskem oktobru so se v Knjižnici Makse Samsa začele tudi popoldanske pravljíčne urice. Tudi te bodo potekale od oktobra 2009 do maja 2010, in sicer vsako sredo od 16.30 do 17. ure. Vsi otroci, stari od

3 do 7 let, ste vabljeni, da se jim pridružite, saj se v čarobni škatli skriva še veliko čudovitih pravljíc, skozi katere vas bo vsako sredo popeljala pravljíčarka **Tamara Hrabar**. **III Vlasta Kirn**

V KEKČEVI DEŽELI

V okviru projekta Munus smo v mesecu maju v podaljšanem bivanju ustvarjali za natečaj Ko bom velik, bom ... Iz gline smo izdelovali različne, nenavadne, a uporabne žlice. Naše ustvarjanje je bilo komisiji všeč in bili smo nagrajeni z brezplačnim avtobusnim prevozom za izlet po Sloveniji. Izbrali smo si Kekčevo deželo.

Konec meseca septembra smo se učenci od 1. do 5. razreda z avto-

busom odpeljali proti Kranjski Gori. Najprej smo si ogledali Liznjekovo domačijo, pravo alpsko hišo, ter se spoznali z življenjem nekoč. Nato pa smo se z Bedančbusom odpeljali proti Kekčevi deželi. Da smo našli pravo pot, je poskrbel naš vodič.

Tako smo si lahko brezskrbno ogledovali različne Bedančeve pasti, tudi za medveda. Srečali smo tudi Bedanca, ki nas je hotel ugrabiti, a smo ga s sovinimi glasovi hitro pre-

strašili. V svoji koči pa je ugrabil našo učiteljico, a le za kratek čas, saj smo ji pomagali na prostost. Odšli smo do Brinclja, ki nam je pokazal svojo majhno hišico. Iz nje smo se spustili po drči. Na poti nas je z gugalnice pozdravil Kekec in nas po skrivnem rovu popeljal do svoje hiše. Kekec je res skrivnosten deček, saj smo tudi iz njegove hiše šli kar skozi skrivni izhod. Odpeljal nas je k teti Pehti, ki nas je prijazno sprejela in nam pripravila pravi gorski čaj in posladek. V Kekčevi deželi nam je bilo zelo lepo. Bedančbus nas je odpeljal nazaj v dolino in polni lepih doživetij smo se popoldne vrnili v Podgrad, kjer so nas že pričakovali naši starši. **III Žiga in Doris**, Novinarski krožek OŠ Podgrad

**Vaše prispevke nam
lahko pošljete do 20.
v mesecu na e-naslov:
odmevi@ilirska-bistrica.si.**

Vabljeni k sodelovanju!

UEM ZAKAJ.

Krovni sklad NLB Skladi

Z varčevanjem v krovnem skladu NLB Skladi do številnih prednosti:

- **Odlog ugotavljanja davčne obveznosti:** prehodi med podskladi istega krovnega sklada so neobdavčeni.
- **Enostavnost in preglednost:** vlagatelji lahko stanje na računu posameznega podsklada dnevno spremljate v spletni poslovalnici NLB Klik.
- **Privlačni varčevalni načrti:** z njimi je možno varčevati enostavno in postopno, hkrati pa nudijo popuste pri vstopnih stroških.
- **NLB Plus:** avtomatski periodični prenos presežnih sredstev s transakcijskega računa na račun izbranega podsklada.
- **Vse obstoječe prednosti varčevanja v vzajemnih skladih ostajajo nespremenjene.**

Vabimo vas, da se za več informacij oglasite v NLB poslovalnici Pivka, Kolodvorska 14b ali nas pokličete na tel: 05-757-01-50.

Krovni sklad NLB Skladi sestavlja 14 podskladov:

NLB Skladi – Dinamični delniški
NLB Skladi – Evropski delniški
NLB Skladi – Farmacija in zdravstvo delniški
NLB Skladi – Globalni delniški
NLB Skladi – Južna, srednja in vzhodna Evropa delniški
NLB Skladi – Kombinirani globalni
NLB Skladi – Naravni viri delniški
NLB Skladi – Nova Evropa uravnoreženi
NLB Skladi – Obvezniški EUR
NLB Skladi – Slovenski delniški
NLB Skladi – Svetovni razviti trgi delniški
NLB Skladi – Visoka tehnologija delniški
NLB Skladi – Visoko rastoča gospodarstva delniški
NLB Skladi – Zahodni Balkan delniški

NLB Skladi

www.nlbskladi.si

Opozorilo vlagateljem

Družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o., upravlja krovni sklad NLB Skladi. Storitve trženja in prodaje investicijskih kuponov podskladov opravljata na podlagi pooblastila družbe NLB Skladi tudi Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, in Banka Celje d.d. Podrobnejši podatki in informacije o podskladih krovnega sklada so vsebovani v prospektu krovnega sklada z vključenimi pravili upravljanja in v izvlečkih prospektov podskladov. Pred pristopom vlagatelja k pravilom upravljanja morajo družba NLB Skladi oziroma druge osebe, ki so pooblaščenice za trženje in prodajo investicijskih kuponov podskladov, vlagatelju brezplačno izročiti izvleček prospekta podsklada, na njegovo zahtevo pa morajo vlagatelju brezplačno izročiti tudi prospekt krovnega sklada z vključenimi pravili upravljanja ter zadnje objavljeno revidirano letno in polletno poročilo krovnega sklada. Izvlečki prospektov podskladov, prospekt krovnega sklada z vključenimi pravili upravljanja, zadnja objavljena revidirana letna in polletna poročila podskladov ter druga gradiva, podatki in informacije o podskladih so vlagateljem dostopni na sedežu družbe NLB Skladi na Trgu republike 3 v Ljubljani vsak delovni dan med 10. in 12. uro, na pooblaščenih vpisnih mestih Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana, in Banke Celje d.d., med njihovim delovnim časom ter na spletni strani www.nlbskladi.si. Investicijski skladi družbe NLB Skladi niso bančna storitev in ne prinašajo zajamčene ali garantirane donosnosti. Tako naložbe v investicijske sklade tudi niso vključene v sistem zajamčenih vlog, ki velja za vloge fizičnih oseb in malih pravnih oseb na transakcijskih računih, hranilnih vlogah, denarnih depozitih in blagajniških zapisih oziroma potrdilih o depozitu, ki se glasijo na ime, zbranih pri bankah in hranilnicah.

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: DIMITRIJ GR LJ	SLOV. MLAD. PISATELJ (VITAN)	SLABO- KRVNOST	TENIŠKI LOPAR	ESKADRON (STAR)	FRANC. MOŠKO IME	AMER. FILMSKA IN TV IGRALKA (NIA)	PERZIJSKI LIRIK	REKA V ČRNI GORI
MARŠALOV URAD				1,3				
ZGODBICA O ZNAMENITEM ČLOVEKU								
FARMACEVT		9			10			
GLASBA V ODMORIH V GLEDALIŠČU			7					
KROG, ZAPOREDJE								
GLASBILO NA STRUNE						ZGINOTJE	PRIPOMOČEK ZA PRIVEZOVANJE	DEL STANOVANJA
ZAČETNICI SLIKARJA ČARGA			KREMENJAK				4	
			ŠVEDSKI IND. KONCERN					
MESTO V DALMACIJ					NASPROTJE DOBREGA			
					ZMES ZLITIH KOVIN			
HLADNO OROŽJE S TETIVO				DEL TELESA OB SKLEPU				8
				DLAKASTA ŽIVAL				
OBORINA	2							
NEKDANJI SOVJETSKI DRŽAVNIK							OZKA DESKA	JUDOVSKO M. IME
			KRALJ, IMEN. BOŽJA ŠIBA	5				
			PLETILEC KIT IZ SLAME					
			GORA V PIRENEJH PICO D'					
			PLANJAVA	6				

V prazna polja vpišite geslo
tokratne nagradne križanke.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Rešitev nagradne križanke pošljite na naslov:
Bistriški odmevi, Bazoviška
cesta 14, 6250 Ilirska
Bistrica, s pripisom
»nagrada križanka«,
najkasneje do 20.
novembra 2009.

Tokrat bomo podelili **3
VSTOPNICE** za ogled **KON-
CERTA**, na katerem bodo
nastopile legende hrvaške
glasbene scene.

Med prispelimi pravilnimi
rešitvami smo izžrebali tri
nagrajence, ki prejmejo:

- **Zaboj jabolk**, ki ga
podarja SADJARSTVO
FIDEL iz Nove Sušice,
prejme **Vida Ražem**,
Vodnikova 7 A, II.
Bistrica
- **Kantico kislega zelja
(3 kg)**, ki ga podarja
PRIMC VINCENC z
Velike Bukovice, prejme
Jožefa Cimprič, Levsti-
kova 21, II. Bistrica
- **Kozarec medu**, ki ga
podarja ČEBELARSTVO
JOŽE BOŠTJANČIČ iz
Zalči, prejme **Jože Mazi**,
Kidričeva 15, II. Bistrica

Nagrajencem čestitamo!

Geslo prejšnje nagradne
križanke: ZABIČE

Rešitev: PODPRSJE, IZOLA-
TOR, VINOTEKA, ORAČKA,
TEATER, ORO, OSA, SAR-
KAZEM, EV, VDAJA, KASAI,
IN, ANTRAKS, BETI, PAMIR,
ETIKA, KAKAN.

KAJ	KJE	KDAJ	KDO	INFO
Otvoritev razstave Ivan Rudolf in padalci	Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica	5. november ob 18.00	Knjižnica Makse Samsa	05/714 41 88
Zaključna prireditev projekta »Moja dežela – lepa in gostoljubna«	OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica	7. november ob 17.00 –prireditev in 8. november od 14.00 do 18.00 - razstava	Občina Ilirska Bistrica	
Koncert Klape Srdela iz Makarske	Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica	7. november ob 19.00	Pihalni orkester Ilirska Bistrica	
Predstavitve novih knjig Kulturnega društva Vilenica	Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica	12. november ob 18.00	Knjižnica Makse Samsa in JSKD Ilirska Bistrica	05/714 41 88
Otvoritev fotografske razstave s potopisom »Norveška«, avtorjev Nadje Baša in Oskarja Štrajna	Gostilna Štirna, Knežak	13. november ob 19.00	Foto klub Sušec	
Koncert ob 10-letnici Folklorne skupine Brkini	Športna dvorana v Hrpeljah	14. november ob 19.00	Folklorna skupina Brkini	
Obležitev 150-letnice šolstva v Knežaku in 40 let delovanja nove šole	Osnovna šola Knežak	20. november ob 17.00	OŠ Toneta Tomšiča Knežak	05/7880002 Tea Gustinčič
Kinološko predavanje, predava Franček Šterman	Večnamenski prostor na Jurčičevi 1 (bivša glasbena šola)	20. november ob 17.00	Kinološko društvo Ilirska Bistrica	041 714 386 Marko Šenkinc
Otvoritev likovne razstave »Mašun 2009« (razstava bo na ogled do 4. 12. 2009)	Varstveno delovni center Ilirska Bistrica	20. november ob 18.00	Likovno društvo Franceta Pavlovca in Društvo likovnih ustvarjalcev Postojna	
Dan splošnih knjižnic - Večer s pesnikom Tonetom Pavčkom	Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica	20. november ob 18.00	Knjižnica Makse Samsa	05/714 41 88
Gledališka predstava komedija »Dohar pod mus« v izvedbi SNG Nova Gorica	Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica	21. november ob 19.00	JSKD Ilirska Bistrica	05/711 00 90 Igor Štemberger
Dobrodelni koncert za ljudi z aspergerjevim sindromom: Intermozik	Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica	25. november 20.00	JSKD Ilirska Bistrica	040 905 172 Manja Kubik Živkovič
Potopisno predavanje »Mali in Burkina Faso - V deželi Dogonov« s popotnikom Zoranom Furmanom	Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica	26. november ob 18.00	Knjižnica Makse Samsa	05/714 41 88
Literarni večer pesnice Mande Carli Goge ob izidu pesniške zbirke »Ljubim jutro«	VDC Ilirska Bistrica	27. november ob 18.00	VDC Koper, Enota Ilirska Bistrica	
Srečanje oktetov Primorske	Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica	28. november ob 18.00	Društvo Ahec Jasen in JSKD Ilirska Bistrica	05/711 00 90 Igor Štemberger
Predavanje o učinkoviti rabi energije (4 ponovitve)	Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica	29. november od 9.00 do 20.00	Vitra Cerknica	01/709 73 50
Šolanje psov	vadbišče Črne njive	vsako nedeljo ob 9.00	Kinološko društvo Ilirska Bistrica	041 714 386 Marko Šenkinc

Informacije za objavo v napovedniku nam sporočite do 22. v mesecu za naslednji mesec po e-pošti: odmevi@ilirska-bistrica.si.

Vabljeni
na zaključno prireditev in podelitev priznanj nagrajencem projekta

MOJA DEŽELA – LEPA IN GOSTOLJUBNA 2009

v soboto, 7. novembra 2009, ob 17.00 uri v OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica

Priznanja bosta podelila:

Anton Šenkinc, župan Občine Ilirska Bistrica in

Janez Rojc, predsednik Območne obrtno-podjetniške zbornice Ilirska Bistrica

Kulturni program

Razstava S cvetjem in soncem v nov dan, Razstava bo na ogled tudi v nedeljo, 8. 11. 2009, od 14.00 do 18.00 ure.

